

DELO ŽIVLJENJE

glasilo delovne skupnosti tovarne obutve alpina žiri

LETNIK 18

ŠTEVILKA 6

ŽIRI, JUNIJ 1979

**Jubilantom za 30, oziroma 20 let delovne
dobe iskreno čestitamo**

TOZD Obutev Žiri

Redna seja delavskega sveta TOZD Obutev Žiri 9. 5. 1979

Delavski svet je med drugim razpravljal o naslednjih vprašanjih:

- pomoči prizadetim v Črni gori
- ob pristopu k samoupravnemu sporazumu o sofinanciranju razvojnega programa ureditve krajevnih cest v krajevni skupnosti Trebija
- o stanju kreditov
- o podpisu samoupravnega sporazuma o poslovnem sodelovanju z VIKO VARAŽDIN
- o stanovanjskih posojilih
- o povečanih stroških za prevoz na delo
- o predlogu za delitev regresa

– o predlogu srednjeročnega plana delovne organizacije

– o pravilniku o osnovah in merilih za delitev dohodka in čistega dohodka

– o spremembah pravilnika o koriščenju dopustov in še o nekaterih drugih zadevah.

Delavski svet je sprejel tudi naslednje sklepe:

- delavci, ki opravljajo normirano delo oziroma opravilo, naj bi solidarnostno delali za prizadete v Črni gori v soboto, 5. oziroma 12. maja, delavci na nenormiranih delih, oziroma opravih, katerih delo ni tesno povezano s proizvodnjo, pa bi prispevali enodnevni zaslužek ali po en dan dopusta.

– sprejme se samoupravni sporazum o poslovnem sodelovanju z VIKO VARAŽDIN

– potrdi se predlog za delitev stanovanjskih posojil v predloženi obliki. Delavski svet je soglasno potrdil tudi sklep o prelivanju sredstev med tozdi v obliki kreditiranja.

– spremeni se znesek kilometrine delavcem, ki so po odobritvi pristojnega organa na službeni poti z lastnim avtomobilom – na 3,15 din za prevoženi km, zaradi povišanja cene super bencina

– Spremeni se znesek, ki pripada delavcem za prevoz na delo, tako da se poveča na 1,05 din za prevoženi kilometer zaradi povišanja cene super bencina na 10,50 din. Novi znesek naj velja od 1. 5. 1979 dalje.

– Potrdi se predlog o delitvi regresa

I. vsem delavcem po 1800 dinarjev

II. Dodaten regres delavcem, ki imajo otroke, ki jih še preživljajo, in sicer glede na dohodkovni cenzus, ki velja pri uveljavljanju pravic do otroškega dodatka v letu 1979

Znesek za 1 otroka

1. skupina: dohodkovni cenzus do 1700 din mesečno na druž. člana 440,– din

2. skupina: dohodkovni cenzus od 1700–2100 din mesečno na druž. člana 390,– din

3. skupina: dohodkovni cenzus od 2100–2700 din mesečno na druž. člana 340,– din

4. skupina: dohodkovni cenzus od 2700–3300 din mesečno na druž. člana 290,– din

5. skupina: nepreskrbljeni otroci, ki ne prejemajo otroškega dodatka, vendar so zavarovani po naših delavcih 240,00 din

LETOS SO ZA 30 OZIROMA 20 LET SKUPNE DELOVNE DOBE PREJELI NAGRADE NASLEDNJI DELAVCI

DELA VCI Z 20 LET SKUPNE DELOVNE DOBE

Delovna skupnost skupnih služb

Justin Jože, 2822
Podobnik Jernej, 2753
Kavčič Marija, 2087
Bogataj Ida, 2275
Jesenko Majda, 1740
Kosmač Peter, 2077
Kranjc Franc, 2076
Mlakar Andrej, 2082
Filipič Anastazija, 1932
Čadež Magdalena, 2375
Bogataj Jože, 2229
Bogataj Vinko, 2291

TOZD Obutev Žiri

Pustovrh Jože, 2339
Seljak Janez, 2736
Kacin Ida, 2159
Kranjc Pavla, 2516
Jereb Ana, 2903
Mlakar Marija, 1825
Pisk Frančiška, 2703
Podobnik Stefanija, 1742
Štrumberger Marija, 2862
Zalar Antonija, 1741
Žakelj Ivanka, 2020
Gantar Stanko, 2315
Jereb Franc, 2293
Rupnik Ivan, 2078
Bogataj Anton, 1987
Istenič Ludvik, 2015
Škvarč Bruna, 3129
Demšar Izidor, 2566
Erjavec Stanislav, 2938
Vehar Rajko, 2320
Kržič Ivana, 1928
Jalšovec Ivanka, 2837
Oblak Stanislava, 2847
Pečelin Ivana, 1938

Peternelj Frančiška, 2850
Pipan Hilda, 1839
Primožič Marija, 1931
Radej Marta, 2854
Žakelj Frančiška, 1916
Jereb Anica, 1940
Bogataj Stanislav, 2148
Benedik Gabrijela, 1937
Filipič Franc, 2292
Jereb Kajetan, 2079
Jesenko Slavka, 1939
Kranjc Marjana, 2185

TOZD Plastika Žiri

Kumer Janez, 3636
Lazar Anton, 3446
Benedičič Vinko, 2355
Cigale Alojz, 3657
Jereb Jakob, 3391
Jereb Jože, 2180

TOZD Obutev Gorenja vas

Prezelj Julijana, 2423
Oblak Pavla, 2420
Prevec Ljudmila, 2429
Pustavrh Marija, 2436
Pustavrh Vida, 2437
Kavčič Frančiška, 2389
Kosmač Ivana, 2419
Mesec Ljudmila, 2402
Cankar Jožefa, 2373
Fortuna Jožefa, 2383
Huber Zofija, 2945
Justin Vida, 2387
Košir Marija, 2875
Podobnik Pavla, 2432
Šifer Terezija, 3258

TOZD Prodaja Žiri

Arhar Janez, 2536
Likar Hela, 3139
Mlakar Vincenc, 3617
Bilič Dominika, 3801
Kastelic Mirko, 9083
Kondič Karmela, 9093
Ribič Anica, 3352

Ribič Mirko, 9162
Džapič Nedeljka, 9043
Mičunovič Dragica, 9121
Vidakovič Ankica, 9217

DELA VCI S 30 LET SKUPNE DELOVNE DOBE

Delovna skupnost skupnih služb

Drmoča Verena, 769
Kolenc Silva, 593
Kopač Marija, 791
Križnar Vida, 1266
Praprotnik Marija, 704
Sporiš Suzana, 790
Strlič Leopold, 1017
Eržen Anton, 1403
Justin Slavko, 208
Jereb Helena, 1801
Debeljak Anton, 962
Erznožnik Stanko, 64
Čelik Janez, 1020
Žakelj Pavel, 1197

TOZD Obutev Žiri

Kepec Marjan, 1079
Kopač Frančiška, 594
Kristan Dragica, 604
Oblak Franc, 874
Oblak Joža, 639
Podobnik Stefanija, 575
Poljanšek Vida, 841
Remic Stanislava, 732
Dolinar Maksa, 844
Jereb Stanislava, 2908
Novak Marija, 1119
Poljanšek Stanislava, 600
Slabe Kristina, 674
Trček Terezija, 618
Ušeničnik Hilda, 696
Kristan Ivanka, 603
Oblak Janko, 1006
Oblak Lidija, 1264
Pivk Aleksander, 1004
Šubič Janez, 799

Pečelin Pavla, 772
Treven Pavlina, 1781
Demšar Alojz, 1008
Kavčič Marica, 836
Mahnič Cecilija, 606
Podobnik Ksenija, 1919
Trček Berta, 1854
Tavčar Janez, 973
Gantar Jože, 1845
Novak Valentin, 523
Oblak Franc, 1436
Filipič Silva, 900
Jereb Marica, 1964
Justin Ljudmila, 890
Kavčič Albina, 894
Pivk Marta, 672
Kopač Stefan, 1069
Poljanšek Viktor, 3392
Semič Alojz, 1296
Albreht Rajko, 1858
Dolinar Jakob, 215
Guzelj Milan, 1175
Kavčič Zdravko, 1223
Podobnik Milan, 1193
Praprotnik Marijan, 1128
Bogataj Stanislava, 889
Demšar Marija, 1528
Kristan Milan-Maks, 1190
Kunc Franc, 1480
Šubič Vinko, 198

TOZD Plastika Žiri

Bogataj Anica, 1310
Čadež Franc, 207
Kavčič Vida, 1262
Mravlje Stanislav, 1211
Tavčar Angela, 838
Trček Anton, 1185
Bogataj Antonija, 1019
Mur Jože, 1611

TOZD Obutev Gorenja vas

Šubič Leopolda, 2449

TOZD Prodaja Žiri

Zajc Matija, 1482
Jesenko Julija, 615
Bedrosijan Pavle, 9008
Rodeš Katarina, 9163

dogovarjamo se – dogovorili smo se

III. Dodaten regres samohranilkam-cem in delavcem, ki imajo invalidne otroke

a) za samohranilke-ce dodatno na otroka 300,— din

b) za invalidne otroke dodatno na otroka 850,— din

IV. Iz sredstev regresa bi krili stroške izleta za delavce:

– v šivalnici Žiri (vse delavce)

– delavce, ki opravljajo naloge »gumiranje«, v šivalnici Gorenja vas, Col, v sekalnici spodnjih delov, v montaži 640 in 650

– delavce, ki opravljajo naloge »čiščenje čevljev« in »apretiranje« v montaži 640 in 650

– delavce v TOZD Plastika, ki opravljajo naloge »vli-vanje in izvlačenje PU izdelkov«, »barvanje« in »kontrola PU izdelkov«.

– potrdi se sprememba pravilnika o koriščenju dopustov, ki se glasi: Če zdravstveni pregled delavca, ki je šel na pregled po nalogu delovne organizacije, pade v redni delovni čas, mu pripada 1 dan izrednega plačanega dopusta.

12. redna seja komisije za delovna razmerja TOZD Obutev Žiri dne 20. 4. 1979

Na objavljeno delovno opravilo upravljanje z osnovnimi sredstvi se razporedi Konrad Jereb za določen čas 1 leta. Objavi se prosto delovno opravilo tanjšanje vzorcev in defektov za nedoločen čas. Izjave za prenehanje delovnega razmerja so bile ob upoštevanju odpovednega roka rešene pozitivno. Delavke, ki so uspešno zaključile 3-mesečno poskusno delo na Črnem vrhu

in Colu, se sprejmejo v redno delovno razmerje za nedoločen čas. Delavci, ki so končali ČSIC, se sprejmejo v redno delovno razmerje za nedoločen čas.

1. izredna seja komisije za delovna razmerja za TOZD Obutev Žiri dne 8. 5. 1979

Sprejeti so bili naslednji sklepi: Izjava Konrada Jereba, da odstopa od razporeditve na delovno opravilo upravljanje z osnovnimi sredstvi, ker bi s tem povzročil škodo za celotno proizvodnjo, se sprejme. Milan Oblak se razporedi na delovno opravilo upravljanje z osnovnimi sredstvi za določen čas 1 leta.

KOMISIJA DELAVSKE KONTROLE TOZD OBUTEV ŽIRI 9. 5. 1979

Komisija delavske kontrole je obravnavala odgovore planske in nabavne službe, ki sta jih dali na vprašanja, postavljena na prejšnji seji delavske kontrole TOZD Obutev Žiri v zvezi z zastoji v proizvodnji.

Ugotovila je, da so vzroki zastojev v proizvodnji objektivne narave. Zastoji v proizvodnji se bodo verjetno še pojavljali, zato je treba poskrbeti, da bodo povsod spoštovali plansko disciplino. Vsako spremembo plana pa naj bi usklajevali planska in nabavna služba – s proizvodnjo.

Nabavni službi in planski službi se postavi vprašanje, zakaj je dne, 7., 8. in 9. maja 1979 prišlo do zastojev v proizvodnji. Na naslednji seji delavske kontrole pa bo komisija obravnavala odgovore.

TOZD Plastika

RAZPRAVLJALI SO O PODOBNIH VPRAŠANJIH KOT NA OSTALIH DELAVSKIH SVETIH.

TUDI SPREJETI SKLEPI SO BILI ENAKI KOT NA DRUGIH DELAVSKIH SVETIH.

10. redna seja komisije za delovna razmerja TOZD Plastika dne 20. 4. 1979

Komisija za delovna razmerja obravnava prerazporeditve delavcev. Vinko Voljč se razporedi na delovno opravilo izdelava orodij, Milan Oblak 3232 se razporedi na delovno opravilo samostojni rezkalec orodjar, Rudolf Tinauer se razporedi na delovno opravilo izdelava orodij, Anton Semič

se razporedi na delovno opravilo izdelava orodij I, Vinko Kavčič se razporedi za opravljanje nalog samostojno modeliranje form, Marko Mlinar se razporedi na delovno opravilo modeliranje form, Franc Jereb se razporedi na delovno opravilo izvlačenje izdelkov iz penjenega poliuretana, Janez Jereb se razporedi za opravljanje nalog samostojno brizganje manšet, Kasim Huremovič se razporedi na delovno opravilo pripravljavanje mas, Draga Eržen se razporedi na delovno opravilo brizganje peta in napetnikov za določen čas. Ivan Zakelj in Ante Klarica se po uspešno končani 3-mesečni poskusni dobi sprejmeta v redno delovno razmerje za nedoločen čas. Izjave za prenehanje de-

lovnega razmerja so bile rešene pozitivno.

11. redna seja komisije za delovna razmerja TOZD Plastika dne 15. 5. 1979

Po razpravi o prerazporeditvi komisija za delovna razmerja sprejme naslednje sklepe. Antonija Horvat in Stanko Mravlje se razporedita na delovno opravilo vodenje dela v petarni, Marija Kosmač se razporedi za opravljanje nalog kontrola peta in napetnikov, Ciril Erznožnik, Vinko Podobnik in Vinko Oblak, 2682 se razporedijo na delovno opravi-

lo oddaja šal in manšet, Zorko Lazar in Franci Mlinar za opravljanje nalog brizganje peta, Janez Peternelj na delovno opravilo kontrola šal, Igor Stucin se razporedi na delovno opravilo samostojno brizganje manšet, Stanislav Jesenko se razporedi na opravljanje nalog drobljenje odpadnega materiala, Vera Novak za opravljanje nalog vodenje dela v barvarni, Liljana Seljak se razporedi na delovno opravilo brizganje peta in napetnikov, Draga Eržen za opravljanje nalog barvanje PU izdelkov, Konrad Jereb se razporedi na delovno opravilo samostojno izdelovanje orodij.

TOZD Obutev Gorenja vas

Delavski svet TOZD Obutev Gorenja vas 9. 5. 1979

Razpravljali so o podobnih vprašanih kot na ostalih delavskih svetih.

Tudi sprejeti sklepi so bili enaki kot na drugih delavskih svetih.

TOZD Prodaja

Delavski svet TOZD Prodaja 11. 5. 1979

Tudi DS TOZD Prodaja je razpravljal o podobnih vprašanih kot ostali delavski sveti in sprejemal enake sklepe.

Delovna skupnost skupnih služb

12. redna seja komisije za delovna razmerja delovne skupnosti skupnih služb dne 16. 5. 1979

Na objavljeno delovno opravilo pomoč pri kuhanju se

razporedita Majda Frlič in Tilka Orlač. Na novo sistimizirana delovna opravila, ki so bila ustanovljena z referendumom, komisija za delovna razmerja razporedi:

(Nadaljevanje na 4. strani)

Ali bo dobro držalo?

dogovarjamo se – dogovorili smo se

(Nadaljevanje s 3. strani)

Marjeto Oblak za opravljanje nalog kontrola in prevzem materiala za zgornje dele, Hermino Cankar na delovno opravilo korespondenca za področje nagrajevanja, Marinko Tratnik za opravljanje nalog korespondenca za področje izobraževanja, Brigita Grošelj se po končani pripravniški dobi razporedi na delovno opravilo fotografiranje in razvijanje, Rajko Šubič na delovno opravilo opravljanje nalog investicij v DO in Srečko Erznovnik za opravljanje nalog organizacija nagrajevanja. Sklepi komisije so, da se Cvetka Jereb raz-

poredi na delovno opravilo korespondenca za nedoločen čas, Karmen Grošelj se razporedi na delovno opravilo točenje brezalkoholnih pijač, Majda Kogovšek se po uspešno opravljeni poskusni dobi sprejme v redno delovno razmerje za nedoločen čas. Delovno opravilo reševanje pravnih vprašanj I. se interno objavi kot prosto za določen čas, delovno opravilo organizacija izobraževanja se objavi kot prosto na oglasnih deskah in v časopisu Glas. Prošnje za sprejem v redno delovno razmerje in odpovedi delovnih razmerij so bile rešene v skladu s potrebami po novih delavcih.

točitvi vračanja posojila, najetega za kandidaturu svetovnega prvenstva v alpskih disciplinah v Kranjski gori v letu 1982.

S tem se DO Alpina zavezuje, da bo združila sredstva in s tem vrnila posojilo skupaj z bančnimi obrestmi TTKS Jesenice v znesku 100.000 din.

Delavski svet delovne organizacije

DS delovne organizacije je 11. 5. 1979 obravnaval iste stvari kot DS tozgov, poleg tega pa še:

- Potrditev plana delovne organizacije
- Obravnava pripomb na pravilnik za osebna zaščitna sredstva in o zaščitnih oblačilih in obutvi
- Pristop k družbenemu dogovoru o načinu zagotovitve vračanja posojila, najetega za kandidaturu svetovnega prvenstva v alpskih disciplinah v Kranjski gori v letu 1982
- Potrditev delegata za območno vodno skupnost

DS je potrdil vse sklepe delavskih svetov tozgov, med drugim pa sprejel še naslednje:

- Potrdi se plan delovne organizacije v predlagani obliki

– Upoštevalo se pripombe na pravilnik za osebna zaščitna sredstva in o zaščitnih oblačilih in pravilnik se potrdi z navedenimi spremembami

– Pristopi se k družbenemu dogovoru o načinu zagotovitve vračanja posojila, najetega za kandidaturu svetovnega prvenstva v alpskih disciplinah v Kranjski gori v letu 1982

– Za delegata območne vodne skupnosti Gorenjske se potrdi Janko Oblak

Direktor DO je v zvezi s podpisom družbenega dogovora o zagotovitvi vračanja posojila najetega za kandidaturu svetovnega prvenstva v alpskih disciplinah v Kranjski gori v letu 1982 pripovedoval:

»Telesna kulturna skupnost SR Slovenije je soglasno sprejela predlog, da Kranjska gora skupaj z Bohinjsko Bistrico kandidira za organizacijo svetovnega prvenstva v alpskih disciplinah v letu 1982, oz. da bomo samoupravno združili potrebna sredstva za kandidaturu.

Na razgovoru s podpisniki družbenega dogovora, ki je bil

dne 25. aprila na Bledu, je bilo ugotovljeno, da je pridobitev organizacije tako velike športne prireditve za Slovenijo izjemnega pomena.

Za kandidaturu svetovnega prvenstva v alpskih disciplinah v letu 1982 je treba zagotoviti takojšnja finančna sredstva. Potrebna sredstva je mogoče zagotoviti takoj le z najetjem posojila v višini 2.000.000 din.

Posojiljemalec je Telesno-kulturna skupnost Jesenice.

Znesek posojila, ki odpade na DO Alpina je 100.000 din in se plača v dveh delih in sicer polovico do 30. 4. 1980, drugo polovico pa do 30. 4. 1981«.

Delavski svet je sprejel naslednji sklep:

- DO Alpina pristopi k družbenemu dogovoru o zago-

Še delamo napake

Pravkar prevzemalec pregleduje obutev za izvoz v Vzhodno Nemčijo. Prevzemanje teče kar v redu, še vedno pa opazamo posledice nekaterih stalnih napak, ki jih delamo v naši pripravi dela. Tu in tam je problem tudi material, površnost pri delu v proizvodnji, vendar so večinoma napake tehnološke narave. Kako to odpraviti?

Kako ustvarjamo

Dohodek je le sredstvo, ne pa cilj

Mnogokrat sem si želela tudi sama napisati kaj za naš časopis; če že pišem, bi poskusila odpreti več vprašanj.

Ugotavljam, da naš delavec ne pozna svojih pravic v delovni organizaciji, zato jih tudi ne doseže. Dobro pa se zaveda svojih dolžnosti in jih tudi izpolnjuje, saj mu sicer grozi disciplinska komisija. Mnogim se občasno zgodi, da ne slišijo pravočasno klic budilke in so zaradi zamujenih minut že grešniki. Med našimi vodilnimi najdemo še večje grešnike, zaradi katerih so posledice vidne v vsej delovni organizaciji. Komu so taki grešniki odgovorni?

Zgodi se da je neka obutev napačno narejena zaradi malomarnosti enega samega človeka. Napake seveda popravljamo v proizvodnji na stroške proizvodnje seveda. Če delavec sam napravi napako, jo

mora tudi sam odpraviti.

V aprilski številki našega časopisa sem prebrala članek o načrtovanju za prihodnost. Zelo lepo tovariš, da tako lepo načrtujete zaposlovanje žensk, ko bo odprt rudnik urana. Pozabili pa ste, da bodo te ženske tudi mlade mamice. Kdo bo poskrbel za varstvo otrok? Čutim, da vodilni delavci naše delovne organizacije zlasti stremijo za tem, da bi čim več ustvarili, na delavce pa so čisto pozabili.

V Gorenji vasi nimamo obrata družbene prehrane, nimamo vrtca za popoldansko izmeno, nimamo ničesar... Kje je športno igrišče, ki bi moralo biti zgrajeno že lani?

Pravijo, da stanovanjsko gradnjo, gradnjo zdravstvenega doma, vrtca in drugih družbenih stavb zavira rudnik urana. Takim govoricam ne nasedam; zdi

se mi da smo premalo podjetni, ko nekaj želimo ustvariti.

Pozabljam tudi na naše nosečnice, na njihovo zdravstveno varstvo. Kdo bo nadaljeval naše delo, če ne naši otroci. Ne zavedamo se, kako hitro se staramo in da bo moral naše delo nekdo nadaljevati.

Prizadelo me je še nekaj. Sem članica odbora za izobraževanje. Zelo nerada hodim na sestanke, saj sem ugotovila, da kadrovska služba odloča o vsem, mi samo dvigamo roke. Nek tovariš je na enem takih sestankov izjavil, da potrebujemo čim bolj poceni delovno silo. Tako so delali kapitalisti, ne bi pa smeli v naši socialistični družbi, kjer moramo stremeti za

tem, da so delavci čim bolj usposobljeni.

Končno bi rada dočkala, da bi vsi bili plačani res po delu oziroma delovnem prispevku. Strokovnjak, ki ne dela toliko, kot bi lahko, ne bi smel dobiti več kot delavec, ki izkoristi vsako sekundo za delo. Vem, da potrebujemo še veliko inženirjev, tehnikov in drugih strokovnjakov, vendar naj le-ti proizvodnjo res tudi posodobijo, da ne bomo še leta in leta delali toliko na primitiven način. Tehnika je povsod napredovala, menim, da v čevljarstvu ni posebno. Ali bomo vedno odvisni le od drugih, saj vendar lahko kaj izboljšamo sami.

ZORA ŽIVKOVIČ

Svetovni trg s kožami

Na lanski seji FAO v Rimu so govorili predvsem o situaciji na trgu s kožami. Pri tem so sporočili, da je v l. 1977 svetovna proizvodnja govejih kož stagnirala: kar je posledica stagnacije v mesni proizvodnji. Proizvodnja ovčjih kož se je v l. 1977 celo zmanjšala, vendar je to posledica sušnih obdobij v nekaterih deželah. Izgleda, da se je zmanjšala tudi proizvodnja kozjih kož. Domnevajo, da je lani proizvodnja govejih in ovčjih kož po vsem svetu upadla. Pri govejih kožah tega upada pred 1980 ne bo moč zaustaviti, proizvodnja ovčjih kož pa naj bi oživila že prej.

Veliko povpraševanje po kožah, kot so ga beležili l. 1975 in 1976, se je l. 1977 zaustavilo. Vzrok leži verjetno v tem, da je bilo l. 1977 na voljo manj te surovine. Razvoj na trgu kaže, da je bila proizvodnja in še bolj količina za izvoz namenjenih surovih kož precej manjša, kot pa je bilo povpraševanje uvoznic. Cenijo, da se bodo — glede na povpraševanje po kažah in glede na bolj stalne cene — svetovne potrebe po govejih kožah povečale v l. 1974-84 za 2,8%, po kožah drobnice pa za 3,1%. V tem istem času pa naj bi se njih proizvodnja povečala za 2 oziroma 1%. Pri tem pa bo razkorak med ponudbo in povpraševanjem večji pri ovčjih in kozjih kot pa pri govejih in telečjih kožah, to pa lahko privede pri govejih kožah do 9% manjše oskrbe, pri ovčjih in kozjih kožah pa celo do 29% manjše oskrbe.

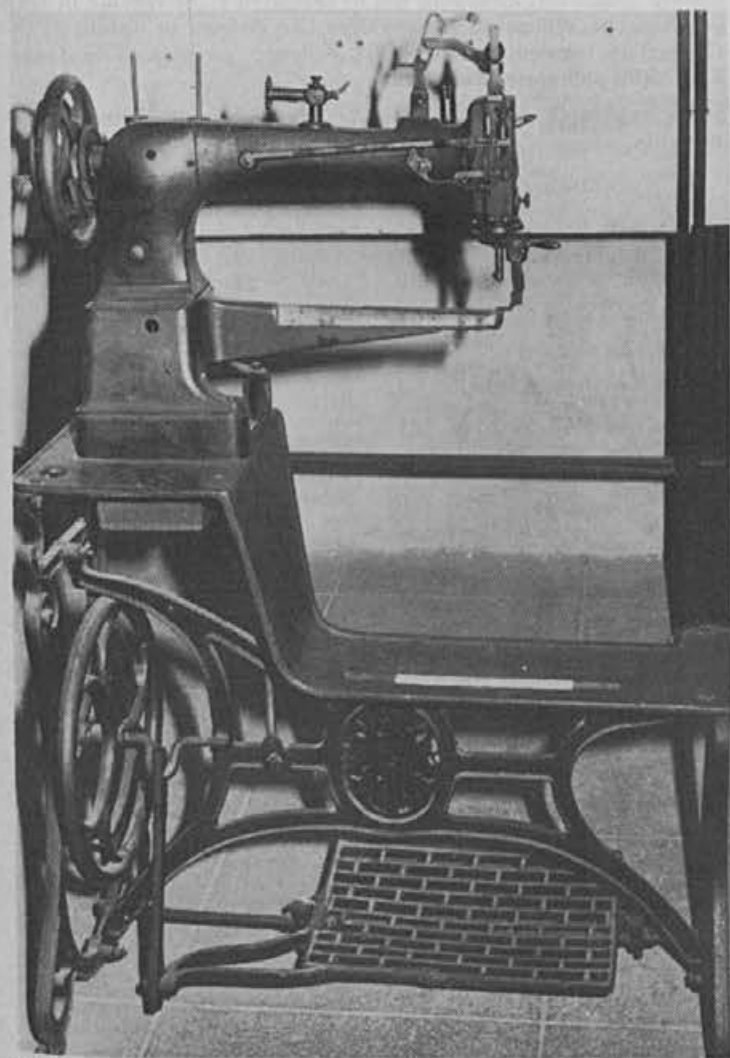
Nadaljna analiza je pokazala možnost, da cene ne ostanejo enake, temveč bodo rasle. Če se nadalje domneva, da se bo ponudba kož ne glede na rast cen večala, saj je ta izde-

lek le stranski proizvod pri proizvodnji mesa, potem se bo svetovno povpraševanje po kožah lahko prilagodilo količini kož, ki je na voljo. Zaradi različne ponudbe v obeh kategorijah bi potem prišlo do večje rasti cen pri ovčjih in kozjih kožah kot pa pri govejih in telečjih kožah. To pa bi moglo uporabnike spodbuditi k temu, da bi pri začetni ali končni predelavi medsebojno zamenjavali kategorije kož.

V deželah v razvoju bi se močno povečale potrebe po usnju že tedaj, če naj bi imel vsak prebivalec vsaj 1 par čevljev. Markantna je razlika med deželami OECD, kjer pridejo letno na prebivalca 4 pari razne obutev, in pa Indijo z 0,23 para na prebivalca letno. Če bi npr. v Indiji le vsak tretji prebivalec kupil par usnjenih čevljev, bi za to porabili vso količino doma izdelanega usnja. V eni prejšnjih analiz je Guy Reaks, tajnik ICT, nekoč dejal, da bi morali izdelati vso obutev iz nadomestnih materialov, če bi hotel vsak zemljan nabaviti le eno usnjeno oblačilo. Celo pri minimalnih zahtevah zemljanov po usnjenih izdelkih bi potrebe bile trikrat večje od sedanje ponudbe.

V tej dilemi predstavlja rešitev le kompletna predelava svinjskih kož v usnje. Po svetu zakoljejo letno skoraj 1 milijardo svinj. Res, da so omejene možnosti porabe svinjskih kož, saj v mnogih primerih skupaj z mesom razkosajo tudi kožo, vendar pa cenijo, da bi s predelavo vseh svinjskih kož v usnje dobili preko 7 milijard kvč usnja: to količino pa bi nato lahko dodali 13 milijard kvč usnja, ki ga dobijo iz kož drugih živali.

Ponatis po »Usnjarju«

Tile so utemeljevali razvoj

Važno je da vemo

● Važno je da vemo

● Važno je da vemo

Perspektiva razvoja kanadske smučarske industrije

Devalvacija kanadskega dolarja v letu 1978 je sprožila številne zanimive in važne spremembe v kanadski smučarski industriji in trgovini. Letos zanesljivo lahko pričakujemo 20 do 30 % povečanje cen večine smučarskih artiklov.

Velik razmah (ekspanzija) športne opreme na tržišču v zadnjih letih (189 % povečanje prodaje v zadnjih šestih letih) se je zadnje leto zmanjšal le na 3 do 5 %. Zdi se, da so se kot rezultat tega v zadnjih mesecih pojavile naslednje težnje:

1. IZLOČITEV PRODAJALCEV NA DEBELO NA POSAMEZNIH PODROČJIH

z namenom, da se prihrani pri stroških skladiščenja in

razpečevanja, pomeni za mnoge manjše prodajalce na drobno (športne trgovine) težave, saj ne bodo mogle ponuditi več toliko vrst izdelkov, ker bi bili potrebni precejšnji izdatki držati blago v zalogi za daljšo dobo. Tak razvoj lahko pripelje do tega, da bodo morali izločiti določene artikle.

2. POVEČANJE CEN UVOŽENEGA BLAGA

bodo verjetno prisilile kanadsko industrijo smučarske opreme, da bo sama začela s proizvodnjo tega blaga. Tak razvoj podpira tudi kanadska vlada. Tuje firme, ki so do sedaj izvažale tovrstno blago na kanadsko tržišče, so prisiljene, da ga sedaj proizvajajo v Kanadi sami (kolesa, smuči, oblačila in opremo za taborjenje).

3. RAZMAH PRODAJE V VELEBLAGOVNICAH

ki so specializirane za prodajo športne opreme tudi predstavlja pomemben korak. Specializirane trgovine – veleblagovnice (npr.: Collegiate Sports in Outdoor Stores) postajajo vedno bolj popularne. Njihove razumne (nižje) cene jim omogočajo, da že v sezoni 1978/79 dobro prodajajo.

Ta težnja prodaje se bo verjetno še stopnjevala, saj te velike hiše prekašajo manjše specializirane, zahvaljujoč dobro izurjenim ljudem in kupovanju »na veliko« prav v najpomembnejših prodajnih prvinah – cenah in kvaliteti uslug.

Po Sporting Goods,

Canada

prevedel:

Tone Kavčič

Op. p.:

Članek je za nas posebej zanimiv zato, ker pomeni zelo dobro informacijo o položaju na tržišču smučarske opreme, kjer smo kot proizvajalci zelo močno prisotni. Kanadsko tržišče je naše drugo največje tržišče (za ZDA) po količini izvoženega blaga, saj se tu pojavljamo samostojno pod našo firmo in znakom (distributer: ABC Canadian) in skozi druge kot so: Vivant, Heierling Kanada in Tyrol, pa nas razvoj razmer še toliko bolj zanima.

Planica in Alpina hkrati v zibelki

V času Planiškega tedna skokov v marcu 1951 je Alpina, tedaj še Tovarna športnih čevljev, poslala v Planico tri predstavnike, da bi ugotovili, kakšni naj bi bili smučarski čevlji za posamezne panoge smučanja. Istovrstno naj bi razstavili svoje izdelke in tako dobili ocene vrhunskih tekmovalcev. To nalogo so dobili: Franc Gantar po tehnični strani, Alojz Kolenc po planski in Janko Erznožnik po komercialni plati.

Svoja zapažanja so po vrnitvi iz Planice strnili v naslednjem poročilu:

Po večkratnih posvetih z našimi in inozemskimi tekmovalci je bilo ugotovljeno, kakšni naj bi bili specialni smučarski čevlji za posamezne smučarske panoge.

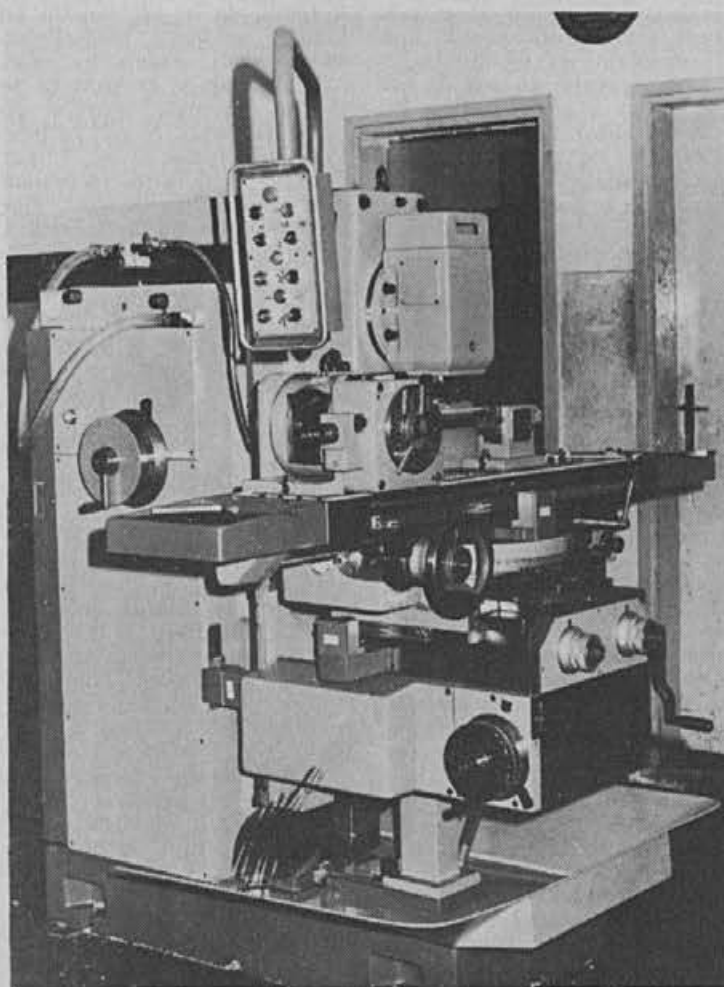
Čevlji za skoke:

Oblika kopita je lahko oglasta ali pa okrogla, v vsakem primeru pa mora biti podplatni rob čim ožji, da ne sega preveč preko širine smuči. Ti čevlji morajo biti spredaj zelo mehki, v zgibu pa masivni in stabilni, vsled česar je zaželjena kail peta. Žleb v peti naj bo bolj pokončen kakor pri naših vzorcih, tako da se konča 1 cm od petnega čela. Zaželeni so tudi petni vložki, kateri pa naj bodo malo višji in prišiti k golenicam. Golenice morajo biti krojene tako, da je noga dobro prevezana preko narta, medtem ko mora biti gleženj prost zaradi nagibanja naprej pri skokih. Visoko križno jermenje ne odgovarja. Zelo radi imajo skakalci podložene gležnjice z gumijasto gobo, kakor tudi všite jezike. Golenice naj bodo sestavljene tako, da v prstih, kjer je noga občutljiva, ni nikakih sestavnih robov, zato naj bodo stranski deli golenic podaljšani do same konice čevljev. Čevlji naj sto-

jijo malo naprej radi drže pri skokih. Višina od 1 do 1 in pol cm višja od naših vzorcev. Kopita naj bodo čim ožja, tako v prednjem delu kakor tudi v peti. Veliko zanimanje se kaže za gumijaste podplate, kateri so prilepljeni na usnjene podplate in ojačani z medeninastimi žeblički. »Seta« varovalke niso dobre, kajti smučarji uporabljajo okovje, katero drži čevljev od zgornje strani podplatnega roba. Za vse prave smučarje bi torej bolj odgovarjale vmesne všite varovalke ali pa kratke preko gornjega podplatnega roba. Čevljev mora stati s celo ploskvijo, tako da je konica samo malenkostno (nekaj mm) dvignjena od smuči.

Čevlji za slalom (alpsko komb.)

Tudi pri čevljih za to panogo je potrebno čim ožje kopito, tako v prstih kakor v peti, da podplatni robovi ne segajo preveč preko širine smuči. Potrebno prostornino čevlja za nogo je torej treba dobiti v višini fazone, razen tega morajo biti čevlji šivani čimboj pod kopito, s tem dosežemo ožje podplatne robove. Za to panogo mora biti noga trdo prevezana preko narta,

Sodoben stroj lahko upravlja usposobljen delavec

Važno je da vemo

Važno je da vemo

Važno je da vemo

za to je zaželeno in potrebno dvokratno vezanje. Na jeziku in mestih, kjer pride noga trdno zategnjena z različnimi jermeni, mora biti golenica podložena z mehko gumijasto gobo, da smučarju ne zastaja kri po žilah. Pri teh čevljih so zaželeni razni nartni jermeni. Vsi morajo biti montirani tako, da ne ubijajo noge v pregibu. Morebitni križni jermeni naj bodo montirani bolj poševno, to je prav iz petnega kota in ne previsoko. Golenice naj bodo malo višje kot pri čevljih za skoke, posebno pa da jezik odbija sneg pri vožnji. Tudi pri teh čevljih se opaža tanek gumijasti podplat nalepljen preko usnjene podplata. Navadne kratke pete ne odgovarjajo, kakor tudi ne navadni podolžni žlebovi za pete. Petni žlebovi naj bodo kombinirani za obojne vezave. Tudi ta čevlji naj stoji malo bolj naprej, kar je ugodnejše za smučarja pri vožnji.

Čevlji za tek

Ti čevlji morajo biti čimboli mehki in lahki. Oblika kopita točno po nogi (smučarska ne odgovarja) z zelo kratkimi trdimi kapicami. Podplatni šivi naj bodo čimboli pod kopito, ker se čisto zgodi, da smučar sam poreže podolžni rob pri montiranju čevljev na smuči. Zahteva se zelo lahka izvedba čevlja, zato naj bo to usnje gosto in jedrnatno in kot tako bolj odporno kakor redko gobasto usnje. Golenice so zelo nizke, tako da je pregib popolnoma prost, brez kakršnegakoli jermenja, krojeni čimboli v celem, ter podloženi s platnom. Na vrhu je zaželen suknen vložek, s čimer je dosežena mehko vrhnjega roba golenice. Petno čelo naj bo poševno v polkrožni zaključitvi (jajčaste oblike). Na peti naj bo prilepljena in z medeninastimi žeblički ojačena tanka gladka guma.

Pri tujih smučarjih zelo veliko opazamo pri vseh panogah okroglo obliko kopit (ala Zebu) s potegnjenimi stranskimi deli do konice čevlja, tako da na prstih ni nikakih robov. Nobenega čevlja ne paspulirajo, ker so zaželeni čim manjši robovi pri sestavljanju golenic. Pri dvojnih vezavah morajo biti vrhnji dodatni deli prišiti tako, da se popolnoma odprejo, kar je potrebno pri sušenju in impregniranju čevljev. Ti dodatni stranski deli niso robljeni, podloženi pa samo tam, kjer je potrebno zaradi trdnjše vgraditve kljukic.

Veliko se opaža barvnih kombinacij, posebno pa kontrastnih barvnih vezalk (rumene, rdeče, modre). Pri najnovejših inozemskih izdelkih

Teškoči trak je povečal produktivnost

smo videli tudi ortopedično obliko čevlja (fazone) na stopalu, tako da se je noga lepo prilegala v napravljeni vdolbini v notranjosti čevlja. Skoraj vsi čevlji so šivani samo do pete. Peta je napravljena čim ožja, zadaj je podaljšana nazaj zaradi žleba. Gornji podplati so lahko pribiti z lesenimi klinici, da se lažje popravljajo. Trde kapice naj bodo čim krajše. Pri vseh inozemskih izdelkih je vložena gumijasta goba, veliko mehkejša kakor pri naših izdelkih.

Gornje ugotovitve se nanašajo v glavnem na strogo smučarsko obutev, t. j. za vrhnjske tekmovalce. Za priložnostne smučarje zahteve niso tako določene, verjetno pa se bo treba tudi za te malo bolj približati vsaj na izgled izdelkom specialnih smučarjev, kajti prav gotovo je, da si vsaj mlajši smučarski rod želi vsaj navidezno takih čevljev kot jih imajo smučarski prvaki. Za take smučarje, katerih bo tudi največ, bo treba izdelati nekakšne univerzalne-komercialne modele, tudi po zahtevah posameznih držav, če bi hoteli kaj izvažati. Po izjavah prisotnih smučarjev se na primer, v Ameriki lahko, oziroma lažje prodajajo izdelki, kombinirani z raznobarnimi materiali, medtem ko se v Avstriji in Švici veliko nosijo čevlji v črni barvi, z barvanimi vezalkami in jermenjem.

Nekaj posebnosti v deseni, smo skicirali, na podlagi česar bo mogoče izdelati vzorce za specialne (vrhnjske) smučarje, tako za slalom, skoke in tekače.

Kritika naših razstavljenih modelov

Po opazovanju ocene naših izdelkov na razstavi zaključujemo: Navadni, priložnostni smučarji so se dokaj pohvalno izražali nad vsemi modeli in je vladalo veliko zanimanje, medtem ko so tekmovalci dali že omenjene pripombe. Posebno nepotrebno se je njim zdelo

paspuliranje gornjih delov in pa podlaganje stranskih dodatnih delov z usnjem.

Naša kopita za pravega smučarja ne odgovarjajo, ker so preširoka.

Vsi tekmovalci, tako inozemski kot naši so zelo hvalili natančnost izdelave same ter vsi želijo, da se čimprej z vsemi modeli pojavimo na tržišču.

P. S. Od tega časa dalje smo z veliko naglico napredovali v izdelavi raznih čevljev za smučarje, do današnjih »pancarjev«.

Janko Erznovnik

Priprave na gradnje

Za gradnjo skladišča končnih izdelkov (hala F) so v teku naslednja pripravljala dela:

V izdelavi je investicijski program. Pripravljamo vse potrebno za izdelavo načrtov. Pri Projektiivnem ateljeju Ljubljana, izpostava Škofja Loka, smo naročili lokacijsko dokumentacijo s potrebnimi soglasji.

Lokacijska dokumentacija je naročena že dva meseca, vendar še ni narejena, ker so preobremenjeni z delom.

Za skladišče vnetljivih materialov so v izdelavi načrti in investicijski program dela – so v zaključni fazi.

Pripravljala dela za gradnjo proizvodne hale »Alpina« na Colu so nekoliko v zaostanku. Nastale so manjše težave pri določanju lokacij.

Po izjavi predstavnikov SO Ajdovščina bo lokacija nove proizvodne hale na Colu ostala na prvotno predvidenem mestu.

Rajko ŠUBIC

Važno je da vemo

Važno je da vemo

Važno je da vemo

Irma Frelih, referent za delovna razmerja

Kadrovške novice

Do konca maja je sklenilo delovno razmerje 16 delavcev, delovno razmerje pa je prenehalo 10 delavcem. V tem obdobju so nastopili delo predvsem delavci z zaključeno čevljarško šolo v Žireh.

Delovno razmerje v TOZD Obutev Žiri so sklenili: Cecilija Bogataj, Bernarda Jereb, Janez Vajda, Šefik Čuturič, Janko Bezjak, Bojana Kepec, Marko Barukčič, Marinko Božič, Slavko Gojkovič, Antun Majič in Marjeta Alič. Po odslužitvi vojaškega roka je nastopil delo Jože Petrovčič v TOZD Plastika Žiri, v TOZD Prodaja sta sklenila delovno razmerje Marinko Ceronja in Milorad Vidakovič, v TOZD Obutev Gorenja vas sta nastopili delo Luca Pratljačič in Mira Pratljačič.

Z delovnim razmerjem v TOZD Plastika Žiri je prenehala Bernard Boško, v TOZD Obutev Gorenja vas sta prenehali Anica Matjašič, Ivanka Oblak in Janja Bradarič. V TOZD Obutev Žiri so prekinili delovno razmerje Irma Kavčič, Darko Kolmančič, Helena Demšar in Olga Žakelj. V delovni skupnosti skupnih služb je prenehala z delom Martina Justin, v TOZD Prodaja pa Jože Jezeršek.

Pozočili so se

Ob vstopu na novo življenjsko pot želimo Bernardi Leskovec iz TOZD Prodaja Žiri, Eriki Vončina in Marjeti Alič iz TOZD Obutev Žiri ter Branku Leskovcu iz TOZD Plastika in njihovim življenjskim sopotnikom veliko sreče in medsebojnega razumevanja.

Otroški dodatek v letu 1979

Skupščina Zveze skupnosti otroškega varstva SR Slovenije je v začetku aprila letos sprejela sklep o višini otroškega dodatka in dohodkovnih pogojih v letu 1979.

Spremenila se je višina otroškega dodatka in dohodkovni pogoji. Drugače bo tudi za samohranilke, pri težji telesno in duševno prizadetih otrokih, pri katastrskem dohodku itd.

Oglejmo si te spremembe!

Pravico do otroškega dodatka ima:

1. 390 din prvi otrok
510 din vsak naslednji otrok, če je dohodek družine, v kateri otrok živi (spada), do 1.700 din mesečno za družinskega člana

2. 340 din prvi otrok
450 din vsak naslednji otrok, če je dohodek družine, v kateri otrok živi (spada), od 1.700 do 2.100 din mesečno na družinskega člana

3. 260 din prvi otrok
340 din vsak naslednji, če je dohodek družine, v kateri otrok živi (spada), od 2.100 do 2.700 din mesečno na družinskega člana

4. 210 din prvi otrok
280 din vsak naslednji otrok, če je dohodek družine, v kateri otrok živi (spada), od 2.700 do 3.300 din mesečno na družinskega člana.

Pri ugotavljanju upravičenosti do otroškega dodatka se upošteva osebni dohodek iz delovnega razmerja in vsi drugi dohodki družine.

Dohodek iz kmetijske dejavnosti se upošteva v štirikratnem znesku katastrskega dohodka, če je osnova na novo izračunan katastrski dohodek v letu 1978.

Pravico do posebnega dodatka k otroškemu dodatku ima:

— 260 din mesečno telesno ali duševno prizadet otrok
— 110 din mesečno otrok, ki ima edinega hranilca. Pravico do tega posebnega dodatka ima otrok, če znesek njegovega dohodka — preživnina, družinska pokojnina ali drugi

dohodki ne presegajo 1.000 din mesečno.

Omenjene spremembe veljajo od 1. 5. 1979. Jernejka Trček

Delavci z otroki, ki menijo, da v letu 1978 niso pre-

segli dohodkov din 3.300 mesečno na družinskega člana, naj se oglašijo v kadrovski službi, kjer bodo vložili zahtevek za priznanje pravice do prejema otroškega dodatka.

Kako bo s čevljarško šolo v Žireh

Zaposlitev dijakov in študentov v času počitnic

Glede na potrebe po delavcih v proizvodnji, bomo tudi letos v času počitnic zaposlili študente in dijake za določen čas (2 meseca). Zato prosimo vse tiste, ki bi v naši delovni organizaciji radi delali za določen čas, da se pismeno prijavijo v splošno-kadrovski službi. Sprejeli bomo kandidate, ki bodo izpolnjevali naslednje pogoje:

- da so stari 15 let
- da njihovo zdravje ustreza delovnim zahtevam
- da bodo imeli delavsko knjižico
- da so pripravljeni delati najmanj 2 meseca

Zaposlitev bo v proizvodnih oddelkih na manj zahtevnih delovnih opravilih. Osebni dohodki bodo v skladu z določili pravilnika o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in v skladu s prizadevnostjo pri delu.

Interesenti naj se oglašijo v splošno-kadrovski službi in oddajo pismene prijave najkasneje do 8. junija 1979.

Splošno-kadrovska služba

Od tu in tam

Od tu in tam

Od tu in tam

Upokojenci bodo še lahko delali

Spremembe in dopolnitve zakona o delovnih razmerjih in zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju prinašajo pomembne novosti na področju zaposlovanja upokojencev in uživanja pokojnine med ponovno zaposlitvijo.

Osnovni cilj nove ureditve je, da lahko delavec v skladu s potrebami in interesi temeljne organizacije dela toliko časa in v takem obsegu, kot mu to dopuščata njegovo zdravstveno stanje in delovna zmožnost, pri tem pa odpraviti obstoj in onemogočiti možnost pridobitve dvojnega statusa, t. j. upokojenca in delavca v združenem delu. Po novi ureditvi torej nihče ne more biti več upokojenec in delavec v združenem delu oziroma prejemati osebni dohodek ter pokojnino hkrati.

V šestih mesecih od uveljavitve obeh zakonov se morajo vsi zaposleni upokojenci odločiti, ali ostanejo še naprej v delovnem razmerju in se za ta čas odpovedo uživanju pokojnine ali pa prenehajo biti delavci v združenem delu.

V istem roku so tudi temeljne in druge organizacije združenega dela dolžne ponovno proučiti, ali pri njih še obstaja potreba, da delavec, ki že izpolnjuje pogoje za polno osebno pokojnino in je še v delovnem razmerju, nadaljuje z delom in na katerih delih oziroma nalogah. Zakon ni določil nobenih omejitev in se bodo lahko zaposlili bivši upokojenci, kakor tudi delavci, ki so dosegli polna leta za pokojnino, pa se niso upokojili, bodo lahko opravljali kakršnakoli dela oziroma naloge v TOZD – torej tudi dela oziroma naloge individualnega poslovnega organa ali druga dela oziroma s posebnimi pooblastili in odgovornostmi. Pač pa je pristojni organ temeljne organizacije dolžan, da na podlagi danih razmer v TOZD in v skladu s kadrovskimi potrebami ugotovi, da sta temeljna organizacija in delavec, ki se bo odločil, da ostane še naprej v delovnem razmerju, soglasna, da delavec nadaljuje z delom oziroma v nasprotnem primeru sprejme ustrezni sklep o prenehanju delovnega razmerja delavca, ki je dosegel pogoje za upokojitev.

Temeljne in druge organizacije združenega dela morajo prav tako proučiti in se odločiti, katera dela v TOZD so taka, da jih bodo lahko opravljali upokojenci po posebni pogodbi o delu. V ta namen morajo ustrezno dopolniti svoje samoupravne splošne akte. V skladu z zakonom o delovnih razmerjih bodo upokojenci namreč lahko opravljali po posebni pogodbi o delu samo tista dela, ki bodo izrecno vna-

prej določena v samoupravnem splošnem aktu. Delo po taki pogodbi lahko traja največ 20 ur na teden.

Posledice sklenitve delovnega razmerja na prejemanje pokojnine in pravice upokojenca po prenehanju delovnega razmerja

Starostni, družinski in invalidski upokojenec, ki ponovno sklene delovno razmerje ali se obvezno zavaruje po 7. členu zveznega zakona ali začne opravljati samostojno dejavnost, na podlagi katere je zavarovan, izgubi lastnost upokojenca in se mu za ta čas pokojnina ne izplačuje. Pokojnina se ne izplačuje vse dotlej, dokler traja delovno razmerje, ne glede na to ali gre za delovno razmerje za določen ali nedoločen čas ali delovno razmerje s polnim delovnim časom oziroma krajšim delovnim časom od polnega delovnega časa. Če pridobljena pravica do osebne pokojnine delavcu v času trajanja delovnega razmerja miruje in mu ponovno oživi po prenehanju delovnega razmerja.

Po prenehanju delovnega razmerja se upokojencu začne izplačevati pokojnina in pri tem se čas nove zaposlitve ter osebni dohodek iz take zaposlitve upoštevata različno, odvisno od tega, ali upokojenec že ima ali še nima polne pokojninske dobe.

Če upokojenec nima polne pokojninske dobe (40 oziroma 35 let; 35 oziroma 30 let borci NOV), se mu čas trajanja zaposlitve oziroma zavarovanja ali opravljanja samostojne dejavnosti šteje za odstotno povečanje že uveljavljene pokojnine. To pomeni, da se mu za vsako leto zavarovanja poveča pokojnina za 2 % pokojninske osnove. Prav tako se osebni dohodek iz te zaposlitve všteva v pokojninsko osnovo in

ima upokojenec pravico do ponovne odmere pokojnine.

Če upokojenec že ima polno pokojninsko dobo, se mu osebni dohodek iz zaposlitve lahko upošteva za novo odmero pokojnine. Lahko pa se mu že odmerjena pokojnina za vsako nadaljnje leto zaposlitve poveča za 1 %, vendar največ 5 %.

Upokojenec lahko zahteva ponovno odmero pokojnine, če je bil zavarovan vsaj 6 mesecev v enem koledarskem letu. Pri tem se za izračun poprečja upošteva celotni osebni dohodek iz zadnjih 10 let pred upokojitvijo. Zavarovancu, ki mu je bila že priznana polna pokojnina v višini 85 % od po-

kojninske osnove, se pokojnina ponovno odmeri ali pa poveča že odmerjena pokojnina za 1 % do 5 %, če je z zaposlitvijo po upokojitvi dopolnil polno leto pokojninske dobe.

Dolžnost obveščanja Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja in Skupnosti zdravstvenega varstva

Temeljne organizacije združenega dela, upokojenci oziroma delavci so dolžni, da v zvezi s spremembami statusa delavca-upokojenca sproti obveščajo strokovno službo Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja in pristojne regionalne zdravstvene skupnosti.

Upokojenci, ki se bodo odločili za ponovno delo, morajo oddelku za nakazovanje pokojnin na sedežu Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja sporočiti, da se odpovedujejo uživanju pokojnine z navedbo točnega dneva, ko so ponovno začeli delati.

Temeljne organizacije združenega dela so dolžne vsako spremembo v zavarovanju svojih delavcev priglasiti pristojni regionalni zdravstveni skupnosti.

Republiški sekretariat za delo

Iz montaže

Dopisujte
v glasilo

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

na temo **INVENTIVNA DEJAVNOST V ALPINI.**

V razgovoru so sodelovali:

Janez FISTER — predsednik komisije za inovacije, **Tone ENIKO** — ekonomist, **Janez ŠPIK** — tehnolog, **Boris MARKELJ** — v. d. vodje splošno organizacijskega sektorja in **Marinka RUŠEK** — pravni referent.

Razgovor sta vodila **Srečko ERZNOŽNIK** in **Nejko PODOBNIK**, zapiske je pripravila **Anuška KAVČIČ**.

Pred časom smo o tej problematiki že razpravljali. Imamo tudi poseben pravilnik. Kaj se je v Alpini od tedaj premaknilo, kaj je napravila komisija, da bi se inovacijska dejavnost bolj razmahnila; kaj namerava?

Janez FISTER: S to dejavnostjo smo začeli približno pred letom. Sprejeli smo pravilnik, vendar odziv ni bil tak kot smo pričakovali. Res je, da so bile nagrade, ki so jih prejeli posamezni delavci v tem času, razmeroma skromne in verjetno so tisti, ki so predložili rešitve, zaslužili več, vendar smo se zavedali, da moramo biti v začetku previdni, ker se šele uvaja. Govoril sem z nekaterimi delavci novatorji, zakaj ne prijavijo še kaj novega, ker sem vedel, da imajo nove stvari, vendar so mi povedali, da jih najbolj moti zaviranje ljudi.

Njihova službena dejavnost je v to usmerjena in marsikdo meni, da so stvari, ki jih nekdo izboljša ali izumi, same po sebi razumljive in da je to njihova službena dolžnost. Prav tu je po moje največja zavora.

Poudaril bi še, da uvajanje inovacijske dejavnosti ni samo

stvar komisije, ampak je to stvar slehernega delavca v Alpini. Tu gre v glavnem za pozitiven odnos do te dejavnosti, ker so inovacije stvar napredka, razvoja in to mora vsak podpirati, če hočemo v tem uspeti.

Nejko PODOBNIK: Govorili smo o zavisti kot eni od zavor, da se zadeva ne razmahne, zlasti pri strokovnjakih, ki se deloma že ukvarjajo s tem po svoji službeni dolžnosti.

Verjetno je tu tudi delno nepoznavanje pravilnika, zato ker v pravilniku tudi opredeljujemo, kako nagrajevati take delavce.

Janez FISTER: Pravilnik je precej dolg in tudi precej zamotan, vendar je težko zajeti vse, hkrati pa povedati enostavno.

Predlagam, da bi pregledali pravilnike drugih delovnih organizacij, ki imajo to dejavnost že precej razvito (na primer Železarna Jesenice, v Celju imajo zelo razvito to dejavnost, Jelovica Škofja Loka). Tako bi mogoče naš pravilnik lahko nekoliko poenostavili.

Vemo, da smo na področju inventivne dejavnosti med zadnjimi v Evropi. Kako vi kot ekonomist gledate na to, ob podatku, da so prav dežele, ki imajo dobro razvito inventivno dejavnost, med najbolj razviti?

Tone ENIKO: Menim, da je prav razvitost inventivne dejavnosti merilo za razvitost posameznih držav in če primerjamo razvite zahodne države in našo državo, lahko opazimo precejšno razliko. Kaj je temu vzrok? Verjetno je to, da imajo zahodne dežele veliko bolj izdelan sistem inventivne dejavnosti — od ideje do uresničitve. Gre za niz vprašanj — od tehničnih, preko pravnih in ekonomskih in še drugih. Predvsem gre pri tej inventivni dejavnosti za dva načina inovatorstva, in sicer ali je to bolj plod slučajnosti ali pa tudi sistematskega dela posameznika, z druge strani pa naj bi to bilo teamsko delo predvsem strokovnjakov in tudi drugih in menim, da se zadnje čase uveljavlja predvsem drug način. Razvite dežele imajo predvsem močno organizirane razvojne centre in v teh inštitutih dela niz strokovnjakov, ki se pravzaprav tudi poklicno ukvarjajo z inventivno dejavnostjo. Ker imajo zelo močan razvoj, dosega tudi dobre ekonomske rezultate in to izkoristijo ne samo na domačem, temveč tudi na zunanjem tržišču. Tako svoje sadove raziskav prodajajo manj razvitim deželam, med katerimi smo tudi mi. Te licence mi od njih kupujemo in s tem posredno tudi financiramo ta razvoj. Pri tem

pridemo v nekakšen krogotok, iz katerega ne moremo kar naenkrat. Seveda so tudi dežele, ki so še na slabšem od nas.

Mislím, da imamo pri nas dovolj strokovnjakov, ki bi lahko to inventivno dejavnost, kar zadeva sposobnost, vodili in razvijali. Nimamo pa stvari tehnično, ekonomsko ali pravno rešenih. Predvsem govorimo o slabi spodbudi inovatorjev, čeprav menim, da to ni edina zavora. Često se dogaja, da naši strokovnjaki, ki so bili pri nas drago izšolani, odhajajo v tujino ali celo dajejo patentirati svoje izume v tujino in primeri se tudi, da mi potem to odkupimo, kar nas precej stane. To smo potemtakem dvakrat plačali.

V zadnjem času vlagamo velike napore, da bi se ta situacija izboljšala. Imeli smo tudi leto inovacij. Te akcije so ponavadi preveč kampanjskega značaja in ne dajo željenih ekonomskih rezultatov. Zaključili smo leto inovacij in spet smo ugotovili, da se ni bistveno izboljšalo. Pri nas lahko rečemo, da že gre nekoliko bolje, ker je že v letošnjem letu prijavljeno več izboljšav kot jih je bilo v celem preteklem letu.

Druga stvar je odnos ljudi do inovatorstva, kar je omenil že tovariš Fister. Tu gre predvsem za strokovnjake, ker oni so prvi poklicani, da to razvijajo, tudi če pogoji niso najboljše. Če gledamo z vidika družbene zavesti, mislim, da nekemu, ki je izšolan v socialističnem duhu, mora to tudi nekaj pomeniti.

Nejko PODOBNIK: Omenili ste dva načina: slučajno, da prideš do nekega predloga, oziroma teamsko (razvojne službe). Pri tej inovacijski dejavnosti, če gledamo z vidika organiziranosti, pa govorimo o tem, da bi prav te slučajnosti skušali vzpodbuditi, da bi več ljudi načrtno razmišljalo o svojem delu.

Tone ENIKO: Težnja razvoja je, da se to dela organizirano, čeprav pridejo tudi posamezniki do izrednih rešitev, vendar se to pojavlja vedno redkeje. Če pogledamo v zgodovino pa se je to pogosto pojavljalo, ker je bil pač razvoj drugačen. V zadnjem času gre le bolj za organizirano dejavnost, čeprav bodo še vedno tudi posamezniki prihajali do raznih idej in odkritij, ki ne bodo slabše od tistih, ki so organizirani.

Janez FISTER: Pri nas imamo dovolj inovacij, ki pa niso prijavljene. Vsak razvojni oddelek, ki razvije nov model — je v bistvu dosegel inovacijo. Vendar menim, da sistem prijavljanja in nagrajevanja ni razvit in v praksi uveljavljen.

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

Neko PODOBNIK: Če gledamo sistem nagrajevanja, vedno govorimo o prihranku delavca, ne govorimo o delovnem prispevku, recimo tako kot za delo po normi.

Ali se vam zdi, da je tu zavara, da se resničen prispevek delavca na tem področju ne vključuje v celovit sistem nagrajevanja?

Tone ENIKO: Mislim, da to drži. In menim, da ni taka klima, da bi vsak stremel za tem, da bi poskušal nekaj izboljšati, ker vsi nekako živimo v lagodju in pri tem je stimulacija pomemben dejavnik. Razvite dežele imajo tudi bolj razvito industrijo in oni nam diktirajo, kaj bomo mi delali. Mi v čevljarstvu imamo tehnologijo na evropskem nivoju, vendar smo morali te stroje kupiti v bolj razvitih državah.

Delate na področju, kjer je inventivna dejavnost sestavni del delovnih dolžnosti. Kako ocenjujete pogoje za tako prizadevanje v Alpini? Kaj predlagate, da bi bilo potrebno izboljšati?

Janez ŠPIK: Res je, da je inventivna dejavnost sestavni del moje delovne dolžnosti, vendar ne vem, kje je meja. Do kje dolžnost, od kje naprej je ni.

Nekateri, katerih inventivna dejavnost je del njihove delovne dolžnosti, se trudijo, da z novimi tehnološkimi postopki in raznimi pripomočki pripomorejo k boljšemu napredku in boljši tehnologiji v naši delovni organizaciji. Drugi, ki pa imajo enaka delovna mesta na isti ravni, pa se za to ne zanimajo, se ne trudijo in jim to tudi ni osnovni cilj.

Če pa pogledamo osebne dohodke, pa ugotovimo, da so osebni dohodki vseh enaki, oziroma za malenkost različni. Ni tiste meje, ko bi lahko rekli: do tukaj je tvoja dolžnost, naprej pa ne.

Mislim, da bi morali vse izboljšave, ki so, vsaj registrirati

in izračunati prihranek ter ugotoviti, kdo je dal idejo in če se lahko realizira.

V razvitem svetu vse manjše izboljšave registrirajo in jih tudi nagradijo, zato imajo tudi veliko izboljšav registriranih. Pri nas je izboljšav precej, niso pa registrirane in mislim, da bi bilo prav, da bi jih vsaj registrirali, če že nagrajene niso.

Glede izboljšav menim, da v Alpini so in vsak, ki dela na tem področju, ima možnost, da izboljšave tudi realizira. Vendar to je odvisno od posameznika, kako si bo prizadeval na tem področju. Če na primer tehnolog pripravi izboljšavo na nekem stroju, se bo najprej obrnil na mehanika, ki ponavadi pomaga, da se stvari lahko v praksi izdelajo.

Imamo tudi pravilnik o nagrajevanju inovatorjev, vendar menim, da so vsote nagrad zelo nizke, zato marsikdo ne prijavi svoje izboljšave, tudi zaradi zavisti drugih, zato se največkrat marsikatera izboljšava upošteva le toliko, da je.

Boris MARKELJ: Menim, da je škoda, da se vsaka izboljšava ne registrira in kot izgleda številka ni tako porazna, in imamo več izboljšav kot smo menili. Če nekdo izboljša nek delovni postopek za malenkost, se postavi vprašanje ali naj gre čez ves postopek, ker ljudje pač mislijo, da mora izumiti kaj večjega, da se mu to izplača.

Se enkrat bi poudaril, da bi morali registrirati tudi najmanjšo izboljšavo.

Menim, da je naloga vseh, da na tem področju delamo, medtem ko je naloga tistih, ki to dejavnost opravljajo v okviru svojih delovnih dolžnosti, da dajo iniciativo (pobudo). Le-ti se ukvarjajo s tehnološkim postopkom in delo jih sili v to, da razmišljajo.

Delavci pa poznajo dobro delo, ki ga sami opravljajo in lahko predlagajo neko izboljšavo samo na svojem stroju.

Janez ŠPIK: Mislim, da teamsko delo mora biti, ker en

sam ne more izboljšave uvesti v proizvodnji. Tehnolog lahko pove, kakšno funkcijo naj opravlja in kako naj bo narejena, izvršiti pa jo mora mehanik. Ko se pojavi tehnični ali tehnološki problem, ga bo začel reševati tehnolog, ki se dogovarja s tistimi, s katerimi bodo skupno lahko ta problem rešili.

Inovacijska dejavnost je pomembna ekonomska kategorija, ki pa sloni na smotrni organiziranosti, od pobude in celotne verige inovacijskega postopka — do uresničitve v praksi in — končno stimulacije delavca.

Kaj predlagate, da se s to dejavnostjo ne bi srečali letno le v nekaj primerih, temveč bi postala stalno prizadevanje širšega kroga delavcev? Kako se vključiti v občinsko raziskovalno skupnost?

Boris MARKELJ: Torej, z inovacijami oz. tehničnimi izboljšavami v proizvodnji se že srečujemo in ugotovili smo tudi, da stanje ni tako slabo kot kažejo številke, ker je veliko izboljšav, ki niso registrirane.

Ugotavljamo pa tudi, da še nimamo dobro urejenih naslednjih treh področij: organizacija — te dejavnosti; seznanjanje, spodbujanje. Te stvari bi morali najprej urediti, če hočemo, da bo inovacijska dejavnost zares zaživela.

Komisija je bila postavljena, pravilnik smo sprejeli. Strinjam pa se, da je pravilnik preveč kompliciran in bi res kazalo pri delovnih organizacijah, ki imajo to dejavnost dobro urejeno, ugotoviti, kako so stvari organizirali tam, da je dejavnost zaživela.

V pravilniku bi bilo treba nekatere stvari poenostaviti in prirediti tako, da bi določila res prišla v poštev. Tudi način nagrajevanja in izračun bi bilo potrebno poenostaviti, kajti pri manjših spremembah nas lahko več stane ugotavljanje, kot vse ostalo. Torej, čimprej doseči rezultat, tako da bi bilo vredno stimulirati tudi najmanjše stvari.

Glede komisij za inovacije menim, da bi jih oblikovali na ravni temeljnih organizacij. S tem bi prihranili čas in denar.

Glede seznanjanja s to dejavnostjo menim, da delavci tudi pravilnik sam ne poznajo dovolj. Na tem področju bi bilo treba narediti korak naprej in pospešiti tudi sodelovanje komisije z našo informacijsko službo. Vsekakor bi bilo ljudi treba spodbuditi, naj bi o teh stvareh bolj razmišljali.

Menim, da bi nam za stimulacijo novatorjev ne bi smelo biti žal denarja, čeprav naj to ne bi bila edina spodbuda, da bi ljudje razmišljali v tej smeri.

Vedeti moramo, če je nekdo za nekaj nagrajen, mora biti osnova za neko nagrado prihranek, ki ga je s to racionalizacijo ustvaril in vsekakor več kot je prihranil, ne bo dobil. Sami vemo, da uvažamo tujo tehnologijo, ki morebiti ni najustreznejša, je pa najdražja. Vse premalo se naslanjamo na naše znanje in če gledamo v naši DO ali širše, bi lahko pričakovali tudi večje rezultate. Slehernega delavca v naši DO je treba spodbuditi, da bi se število inovacij in racionalizacij povečalo.

Neko PODOBNIK: Pri stimulaciji imam občutek, da predvsem mislimo na finančno stimulacijo, ki je enaka tistemu, kar je ustvarila. Ali je tu še kakšna druga možnost? Med našimi proizvajalci je precej strokovnjakov, za katere bi se izkazalo, da so izredno obetajoči na tem področju, ki veliko razmišljajo, kako bi kaj izboljšali in se bi hoteli še izpopolnjevati in na tem področju tudi delati. Tudi spodbuda na področju kadrovske politike bi nekaj pomenila ljudem. Tu mislim na kadrovske stimulacije, napredovanje, vključevanje v strokovne teame.

Boris MARKELJ: Delavcu, ki pokaže interes, bi morali omogočiti študij ob delu. Z no-

vim sistemom izobraževanja bi študij ob delu res morali omogočiti obetajočim strokovnjakom.

Neko PODOBNIK: Morda še informacija, kako se zadeva na tem področju snujejo v občini.

Občinska samoupravna interesna skupnost za raziskovanje je povabila na razgovor nekaj predstavnikov iz delovnih organizacij (Alples, Iskra, Alpina, LTH in še nekatere).

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

Posebna skupina snuje osnutek pravilnika za inventivno dejavnost kot osnovo za samoupravno sporazumevanje znotraj temeljnih organizacij. To bi bil tipski pravilnik, ki bi hkrati opredeljeval tudi dejavnost na nivoju občine.

V okviru tega pravilnika bo opredeljen sistem zbiranja predlogov inventivne dejavnosti. Na kakšen način bi bilo to organizirano, je bilo več variant, vendar smo se v osnutku nekako dogovorili, da bi to teklo na ta način:

da bi v okviru posameznih temeljnih organizacij ali večjih delovnih enot, delovali nekakšni animatorji, ki imajo po naravi nagnjenje do te dejavnosti in bi imeli to kot dodatno dolžnost, ne da bi za to dobili kakšno posebno nagrado, razen če bi se to razvilo na višjo raven. Ti animatorji bi na eni strani zelo tesno sodelovali z razvojnimi službami (v delovnih organizacijah ali na nivoju tozdrov) in le-te usmerjali v globlje strokovno razmišljanje. Animator bi pomagal delavcu preko službe za organizacijo inventivne dejavnosti ali organizatorja inventivne dejavnosti, ki bi bil v vsaki večji delovni organizaciji in bi vzpostavljali stik, tako da se delavec predlog začne konkretizirati — od selekcije do realizacije prototipa in izvedbe v praksi in do njegove pravne zaščite in nagraditve. Organizator inventivne dejavnosti pa bi bil koordinator vsega tega procesa. Komisija pa je samoupravni organ, ki na podlagi pravilnika opredeljuje delo inovacijske dejavnosti v temeljni organizaciji in bi s pomočjo občasnih strokovnih teamov raziskovala, koliko je kakšna stvar koristna.

Za razvoj inovacijske dejavnosti na ravni občine pa je predvideno, da bi s strani delovnih organizacij, ki bi se v to vključile, predvidoma določili odstotek sredstev od rezultatov inovacij. Predlagan je bil odstotek od 3–5 od rezultata inovacij.

Boris MARKELJ: Poraja se vprašanje, ali se je kaj razpravljalo o tem, kako pri ljudeh vzbuditi inovacijski duh, ker je važno, da vsi ljudje o tem razmišljajo.

Pojavljajo se kadrovske problemi in naše območje za pridobiti delovno silo je dokaj ozko. Treba se bo odločiti, ali bomo vztrajali pri tem, da »uvažamo« delavce, ali bomo predvsem posodabljali našo tehnologijo.

Nejko PODOBNIK: S čim in kako torej začeti?

Boris MARKELJ: Začeti bomo morali s tem, da bomo vsako izboljšavo registrirali. Drugo pa bi poudarili, da bi ko-

misija, ki bi nekoga nagradila, tudi ljudem obrazložila, koliko je ta izboljšava doprinesla. Vsekakor je vsaka nagrada veliko nižja, kakor je prihranek. S tem bi morali čimprej začeti.

Janez FISTER: Menim, da bi zaenkrat vse pustili tako kot je, pravilnika ne bi spreminjali, vodje oddelkov pa bi bilo treba obvestiti, da vsako iz-

boljšavo tudi sporočijo. Tu v našem časopisu bi lahko obvestili ljudi, da se vsaka izboljšava prijavi, ne glede na to ali sodi med delovne dolžnosti ali ne.

Katere so osnovne značilnosti dosedanjega pravilnika. Kaj bi bilo po vašem mnenju potrebno spremeniti?

Marinka TUŠEK: Najprej mogoče tole o našem sporazumu.

Samoupravni sporazum o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih je sprejel delavski svet delovne organizacije.

Namen samoupravnega sporazuma je, da vzbudjuje vse delavce v temeljnih organizacijah in delovni skupnosti skupnih služb k izumljanju, odkrivanju ter uvajanju novih rešitev določenega tehničnega problema da bolj smiselno uporabo delovnih sredstev, k racionalnejši uporabi tehničnih sredstev in tehnoloških ter drugih delovnih postopkov, s katerimi bi dosegli večji delovni učinek, večji izkoristek strojev in naprav, prihranek pri materialu in energiji, boljše varnost pri delu, boljše organizacijo in kontrolo proizvodnje in bolj učinkovito poslovanje.

Samoupravni sporazum določa organe, ki obravnavajo izume, tehnične izboljšave in koristne predloge, postopek za prijavo in sprejem predloga, postopek za ocenitev koristnosti in uporabnosti predloga,

postopek za določanje nadomestil in podeljevanje nagrad in priznanj.

Samoupravni sporazum opredeljuje pojme izum, tehnično izboljšavo in koristni predlog. Izum pomeni novo rešitev določenega tehničnega problema, ki se ga da uporabiti v dejavnosti delovne organizacije in izpolnjuje zakonite pogoje za pridobitev patenta.

Za tehnično izboljšavo se šteje tehnična rešitev, dosežena s smiselnejšo uporabo znanih tehničnih sredstev in tehnoloških postopkov, s katerimi dosežemo večji delovni učinek, kakovost proizvodov in ostale poslovne učinke.

Koristni predlogi pomenijo smiselnejšo rešitev ali izvajanje katerekoli funkcije v delovni organizaciji ter pomenijo gospodarsko korist, ki se v smislu določbe zakona o patentih in tehničnih izboljšavah ne štejejo za izum ali tehnično izboljšavo. Vsak delavec lahko predlaga tehnično izboljšavo in koristni predlog, katerega namen je, da se pospešuje in izboljšuje dejavnost, za katero je delovna organizacija registrirana.

Samoupravni organi in strokovne službe so dolžne skrbeti

za razvoj izumiteljske dejavnosti ter pospeševanje tehničnih izboljšav in koristnih predlogov v delovni organizaciji.

In kako izgleda sam postopek?

V postopku obravnavanja izumov, tehničnih izboljšav in koristnih predlogov sodelujejo naslednji organi: komisija za inovacije, delavski sveti temeljnih organizacij, delavski svet delovne organizacije, individualni poslovodni organi temeljnih organizacij in delovne organizacije in pravni referent.

Prijava izuma, tehnične izboljšave in koristnega predloga mora vsebovati opis predloga, načrte in dokumentacijo, ki dokazuje uporabnost, koristnost in pomembnost izuma, tehnične izboljšave ali koristnega predloga ter druge listine, ki so pomembne za ocenjevanje koristnosti in uporabnosti.

Komisija za inovacije lahko zahteva od prijavitelja tudi druge dokazilne listine.

Ko komisija prejme predlog predlagatelja z obrazložitvijo pristojnega vodje strokovne službe, predlog vsestransko razčleni in ga posreduje pristojnemu delavskemu svetu.

Določanje nadomestil in podeljevanje nagrad in priznanj:

Ko komisija ugotovi koristnost predloga, izuma, predlaga delavskemu svetu, da odobri višino nadomestila izumitelju.

Pri določanju nadomestila je treba upoštevati dva načina določanja nadomestila, in sicer:

— ali je predlagatelj svoj še neprijavljeni predlog izuma predložil delovni organizaciji in ga je ta po končanem ugotavljanju koristnosti predložila pristojnim organom, ki določajo o izstavitvi patentnih listin,

— ali je izumitelj predložil delovni organizaciji v odkup že priznan izum.

Začetna osnova za določitev višine nadomestila je čisti letni prihranek.

Primer:

Čisti letni prihranek zaradi tehnične izboljšave znaša 65.457,42 din. Za tri leta, kot se bo ta izboljšava uporabljala to znese 196.372,26 din ali v Samoupravnem sporazumu 39 točk. Ker je izboljšavo predlagal visokokvalificirani delavec, pridobi na položaj vlagatelja še 2 točki in ker je ta široko obdelan nov način, mu glede na umski napor in stopnjo izdelanosti pripada še 7 točk. Torej skupno 48 točk. Po razpredelnici je to 21.800,00 din. Ker se tehnična izboljšava nanaša na delovno opravilo, ki spada direktno v delovno področje predlagatelja in je to njegova delovna naloga ter presega nivo pričakovanih rešitev na delovnem mestu, mu pripada 15% od enotne odškodnine, to je 3.270,00 din. Ker pa gre za enkratno izplačilo se mu izplača 150% odškodnine, to je 4.905,00 din.

Od tu in tam

Od tu in tam

Od tu in tam

V Topoli in na Oplencu

Tretji dan so nam gostitelji pokazali tudi Topolo z Oplencem. Tu velja nekakšno pravi-

lo, če nisi bil v Topoli in na Oplencu, nisi bil v srcu gostoljubne Šumadije. V Topoli je

domoval srbski knez Karadjordje, iz katerega rodbine so izšli zadnji srbski in jugoslovanski kralji. Nekdanji Karadjordjev konak je sedaj spremenjen v muzej, dvor pa v

oktobra 1944 leta govoril zbranimu ljudstvu Topole, na prvem trdnem osvobojenem ozemlju.

Cerkev Oplenac je zidana iz belega venčačkega marmorja. Kleti, kjer so grobnice rodovine Karadjordjevičev in glavna ladja sta obe sestavljeni iz slikovitega mozaika. Tukaj so na mozaik prenešene najboljše freske starih zgodovinsko pomembnih samostanov Srbije in Makedonije. Pri izdelavi teh kopij so z najboljšimi strokovnjaki sodelovali tudi nemški strokovnjaki in Farbenindustrie Bayer iz Nemčije. Mozaik je sestavljen iz okoli 36.000 barvnih odtenkov in ga po površini le delno prekaša neka stavba na Japonskem. S površino okoli 20.000 kv. m je vsakakor največji mozaik v Evropi. Z zidavo Oplenca je za vladavine kralja Petra I. Karadjordjeviča začel njegov drugi sin regent Aleksander, nekaj let pred balkansko vojno. Zaradi balkanske vojne 1912. leta je bila gradnja prekinjena. Kmalu zatem se je začela prva svetovna vojna in težki časi umika srbske vojske čez zasnežene albanske gore. Po petih letih, ko je kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev nekoliko opomogla od vojne, je po smrti svojega očeta kralja Petra I. njegov sin Aleksander postal kralj, ko je interniral svojega brata prestolonaslednika Karadjordja v vilo blizu Vrnjačke Banje, ter prevzel gradnjo v svoje roke. Tako je v petih letih ob napornem delu naših in nemških umetnikov mozaik, iz s posebnim postopom žgane keramike, dobil svojo dokončno impozantno obliko. Ko so cerkev dokončali, so v ladjo prenesli posmrtno ostanke kralja Petra I.

Nedaleč od cerkve stoji bivaša letna rezidenca vladavine Karadjordjevičev. Na sončnem pobočju še danes gojijo v nekdanjih kraljevih vinogradih posebne vrste trte, ki ji pravijo plemenka, iz katere pridobivajo kakovostno belo vino, ki je zlahka mehkega okusa.

Ivan REVEN

Velika šolska ura v Kragujevcu

za urednikovo mizo

Še tole bi povedala:

Čeprav so v samoupravnem sporazumu o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih še pomanjkljivosti, menim, da sporazum ni vzrok za mrtvilo, ki vlada na področju inovacijske dejavnosti.

Ena največjih pomanjkljivosti je predvsem zamotan izračun za izplačilo odškodnine avtorju, oziroma predlagatelju, ki ga bo z dopolnitvami sporazuma potrebno poenostaviti. Tudi odškodnine (predvsem njihova višina), ki so bile izplačane predlagateljem, po mojem mnenju niso

eden od tistih vzrokov, ki inovacijske dejavnosti ne bi vzpodbujale.

Glavne vzroke za trenutno stanje na področju inovacij bi morali iskati kje drugje. Tudi v naši delovni organizaciji imamo delovna opravila in naloge, za katera lahko v opisih delovnih opravil naletimo tudi na naloge, ki zahtevajo iskanje tehničnih izboljšav in koristnih predlogov, racionalizacijo delovnih postopkov, zmanjšanje stroškov itd., pa od ljudi, ki delajo na teh delovnih opravilih in za te naloge dobijo tudi osebni dohodek, ne dobimo ne pobude, ne predloga.

avtobusno postajo. Na vrhu s hrastovim gozdom poraslega hriba stoji cerkev zadužbina Oplenac, katera dominira temu srcu Šumadije. V najvišjem osrednjem stolpu so še danes vidne poškodbe dragocene mozaika, kjer so ruske granate prebile stolp, ker je bila v njem nemška opazovalnica. Zunaj so seveda stolp obnovili, znotraj so ga pa pustili še takšnega za spomin na oktober 1944, ko so sovjetske enote III. južne ukrajinske fronte skupaj z enotami NOV in POJ osvobodile ta del naše domovine. Jugovzhodno od tod so se tudi sestale prodirajoče ruske enote z glavnino naše armade. V spomin na ta dogodek, 10. oktober 1944 leta, slavi občina Smederevska Palanka tudi svoj praznik. Ni zgolj naključje, da je tovariš Tito takoj po osvoboditvi Beograda konec

KAJ TOREJ SEDAJ

Najprej ugotoviti, kaj pravzaprav že odkrijemo, uvajamo, predlagamo, izumimo.

Takoj zatem velja poenostaviti sam sistem delovanja na področju inventivne dejavnosti, od informiranja, preko organizacije do nagrajevanja.

V našem časopisu pa sproti spremljati vse, kar v tovarni »pogruantamo« in hkrati spodbujati delavce, da se v to vključijo.

Stare Žiri s Tabrom postajajo spomenik

Spet rojak, pravnik, ki se s pravom pravzaprav ne ukvarja, pomislim ...

To je hkrati morda merilo za širino poklica ali pa rezultat volje ljudi, da dogradijo svoje znanje ob delu kolikor je le mogoče.

Tudi Miloša Pertovca ni zlomilo to, da je vojna prekinila njegovo šolanje že po drugem letu gimnazije.

Trinajstletnik se je tako leta 1941 vrnil v Žiri, kjer je v očetovi delavnici kmalu znal napraviti prenekatero bluzo, hlače ali kapo — za partizane. Tako mu enojno sodelovanje v NOB štejejo že od leta 1943.

Januarja 1945 pa ga že lahko srečamo v Prešernovi brigadi, kjer je bil sekretar bataljonskega biroja SKOJ-a v III. bataljonu.

Po vojni je bilo treba seveda nadoknaditi zamujeno; tako je v dobrem letu opravil kar s petimi razredi gimnazije in dohitel sošolce v 8. gimnaziji.

Razumljivo, seveda, kot za večino tedanjih mladincev, delo na mladinski progi, funkcije v mladinski organizaciji in kar hitro na delo.

»Tako sem se zaposlil v Zvezni direkciji industrije papirja — kot statistik že jeseni leta 1947,« pripoveduje.

»Sledilo je še več služb, najdlje pa sem bil na Republiškem zavodu za statistiko kot načelnik oddelka za publicistiko. Potem Agro-kombinat, pa Viator in končno sem sedaj že tri leta in pol pri Emoni. Ob službi sem študiral pravo, pa tudi drugače se je treba usposabljanje ne preneha.«

Ste direktor delovne organizacije Emona, Elektronski center. Kaj menite o avtomatski obdelavi podatkov?

»Moram povedati, da sem se z avtomatsko obdelavo podatkov srečal že na statistiki, neposredno pa na em področju delam od leta 1965.«

Osnova za delovanje je brez dvoma to, da vodstvo zares spozna, da je taka obdelava potrebna in da v to znajo prepričati še ostale delavce.

Sam, vem, sem se moral ukvarjati z organizacijo poslovanja, z mikroekonomijo v praktičnem smislu. Le tako je mogoče graditi ta sistem. In s čim se poleg tega še ukvarjate?

»Pravzaprav ne ostaja dosti časa, pa vendar sem delal tudi v Zvezi borcev, pa v občinski komisiji za statut, pa tudi kot predsednik komisije za ugotavljanje izvora premoženja.«

Če pa še ostane kaj časa, prav rad pogledam, kako uspevajo rože na vrtu, pa tudi plavam rad. No, pa vse to ob tem tempu že ni vedno mogoče.«

Naš rojak govori mirno, preudarno. Morda je to tudi most, ki človeku omogoča, da premosti deroče tokove sodobnega življenja?

TEKST: Nejkó Podobnik
Foto: Brigita Grošelj

Od tu in tam

Od tu

Zadnjič smo že pisali o gradnji v Etiketi. Kako to gradnjo spremljajo delavci, v teje pesmi pripoveduje Vladimir Novak.

ŽIROVSKA NOVOST

Žirovski dviga se gigant
na polju za Alpino,
kjer »fuzbalplac« je bil nekoč
ETIKETARJI si spet gradimo.

Inženir Oblak zastavil je
vse sile za kredite,
papirjev kup pripravil je
pogodbe sklenil je velike.

Res zgradili bodo halo
Tehnik, Trimo, Poliks in še kdo,
bo ETIKETI to v ponos
v čast in trajno slavo.

Opazno dviga se iz tal
konstrukcija železna,
orjak bo nov tam kmalu stal,
za nas stavba prepotrebna.

Vrnimo malo se nazaj
v čase ne tak daljne,
je v ETIKETI bil še raj,
s prostorom niso bile težave.

Sedaj je tesno, da je kaj,
drug drug' mu smo napoti,
je strojev, škatelj in šablon,
dosegaš plan že komaj sproti.

Ko nova stavba bo nared,
se del bo nas preselil,
zavladal v hiši spet bo red,
se vsak od nas bo razveselil.

Aparat upravni pride k nam,
pod isto bomo streho,
telefoniranja bo mnogo manj,
vsakomur bo v uteho.

Nanizal vzrokov sem cel kup,
ki gnali so nas v zidavo,
marsikoga je grizel že obup:
»Ali sploh bom šel
v stavbo novo?«

Oktober bliža se že resno
le štiri mesece je še,
bojim se, s časom bo na tesno,
če mraz pokaže nam zobe.

Vindustrijski coni smo zgradili
Alpino, Etiketo, Kladivar,
še mizarje bomo dol dobili
in novo žago tudi kmal'.

Oktober stavba bo gotova
otvoritev bo triindvajsetega,
takrat bo ETIKETA lepa, nova
praznovala praznik srečna vsa.

Sedaj počasi bi zaključil
s to mojo probo pesniško,
Prešeren v grobu se bo obrnil
ker sem zložil tako pesmico.

Ta verz pa prav zares bo zadnji
zaključil bo ta moj sonet,
je končana oda novogradnji
želim vsem srečno na tem svet'.

Kdaj bo začel oddajati žirovski radio

Verjetno ste tu in tam že zaslišali glas žirovskega radia. Vendar to še ni pravo oddajanje, temveč je preizkus malega terenskega oddajnika, ki ga bomo kasneje uporabljali za povezavo studio-teren.

No, kljub temu, da RTV Ljubljana trenutno pripravlja projekt za radijsko omrežje v občini Skofja Loka, v katerega je vključen tudi žirovski studio, pripravljalna ekipa v Žireh nemoteno pripravlja vse potrebno za kasnejše organizirano oddajanje. Projekt, ki je naročen, je zelo zahteven, saj naj bi v naši občini imeli dva studia, ki naj bi bila med seboj tudi povezana. Kot pravijo na RTV Ljubljana, so že meritve dokaj zamudne in zahtevne.

Računamo, da bo projekt izdelan julija meseca, nakar RTV Ljubljana zaprosi še Zvezni sekretariat za informacije za dovoljenje za delovanje lokalne radijske postaje. Šele potem bomo zares lahko začeli. Kakor se zadeve odvijajo, bo to še trajalo nekaj mesecev, med tem časom bomo v Žireh dokončno izpopolnili vse aparature, opremili studio in novinarsko sobo, usposobili amaterske novinarje v sedmih redakcijah in napovedovalce.

Pomembno vlogo pri vsem tem ima tudi informativna skupina pri krajevni skupnosti, ki bo morala tudi potrditi programsko shemo delovanja lokalne radijske postaje in imenovati redakcije.

N. P.

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

Vsebina, postopek in medsebojni odnosi pri planiranju v krajevni skupnosti

Krajevna skupnost (delovni ljudje in občani), ki je poleg delavcev v TOZD osnovni nosilec družbenega planiranja, ima pravico in dolžnost, da samostojno sprejema svoj plan in ga uresničuje. Plan krajevne skupnosti se sprejema sočasno in v medsebojni odvisnosti s plani drugih samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih skupnosti. Proces priprave srednjeročnega plana krajevne skupnosti ima naslednje faze:

- pripravljalna faza, ki vključuje sprejem sklepa o pripravljanju planov in izdelavo delovnega programa za pripravljanje planov in izdelavo delovnega programa za pripravljanje plana,
- določitev smernic za plan krajevne skupnosti in elementov za samoupravni sporazum o temeljih plana krajevne skupnosti ter drugih organizacij in skupnosti, s katerimi jih vežejo skupni interesi,
- oblikovanje in usklajevanje samoupravnega sporazuma o temeljih plana krajevne skupnosti (enega ali več),

- sklepanje samoupravnega sporazuma o temeljih plana krajevne skupnosti na osnovi sprejetih elementov,

- priprava in sprejem plana krajevne skupnosti,
- spremljanje uresničevanja plana krajevne skupnosti.

SKLEP O PRIPRAVLJANJU SREDNJEROČNEGA PLANA KRAJEVNE SKUPNOSTI IN DELOVNI PROGRAM

V skladu z odlokom, ki ga sprejme Skupščina SFRJ in s katerim določi obdobje, za katerega se sprejemajo plani in čas začetka priprav za njihovo sprejemanje in odlokoma, ki ju sprejmeta Skupščina SR Slovenije in skupščina ustrezne občine, s katerim določita, do kdaj morajo posamezni nosilci samoupravnega planiranja izvršiti vmesne faze planskega postopka, sprejme skupščina krajevne skupnosti sklep o pripravljanju plana krajevne skupnosti. S posebnim sklepom sveta KS se določi tudi komisija za družbeno planira-

nje, ki je odgovorna za strokovno pripravlanje plana. Rok mora biti usklajen z roki pri ostalih nosilcih planiranja, prav tako pa tudi posamezne faze planskega postopka.

Planiranje v krajevni skupnosti je organizirano tako, da poteka sočasno in usklajeno (po fazah) s planiranjem drugih nosilcev planiranja. Zato je koristno, da strokovni nosilec pripravi osnovno shemo (tudi grafično) poteka posameznih faz planiranja, z opredelitvijo zvez med krajevno skupnostjo in ostalimi nosilci planiranja. Organizacija mora biti zastavljena tako, da poteka delo čim bolj usklajeno in tekoče.

SMERNICE ZA SREDNJEROČNI PLAN KRAJEVNE SKUPNOSTI

Smernice za plan KS so zasnova temeljnih ciljev in skupnih interesov ter razvojnih usmeritev delovnih ljudi in občanov, ki naj bi jih dosegli v planskem obdobju na posameznih področjih delovanja krajevne skupnosti ter skupnih interesov, ki se uresničujejo s sodelovanjem samoupravnih organizacij in skupnosti (npr. TOZD, samoupravne interesne skupnosti), ki s svojimi usmeritvami posegajo v razvoj krajevne skupnosti.

Pri pripravi smernic je potrebno upoštevati zlasti:

- analizo doseganega razvoja krajevne skupnosti
- ključne probleme in vprašanja razvoja krajevne skupnosti

V smernicah so opredeljeni temeljni cilji in razvojne usmeritve, ki se nanašajo predvsem na reševanje ključnih problemov in neskladij v razvoju krajevne skupnosti ter bodo v procesu usklajevanja verificirani in konkretizirani v planu krajevne skupnosti.

Smernice za pripravo plana krajevne skupnosti pripravi komisija za družbeno planiranje pri svetu KS. Svet krajevne skupnosti predloži smernice skupščine krajevne skupnosti v razpravo, le-ta pa zborom občanov. Občani krajevne skupnosti z osebnim izjavljanjem na način, ki ga določa statut krajevne skupnosti, določijo smernice za plan.

PRIPRAVA SAMOUPRAVNIH SPORAZUMOV O TEMELJIH SREDNJEROČNEGA PLANA KRAJEVNE SKUPNOSTI

Udeleženci samoupravnega sporazuma o temeljih plana krajevne skupnosti so delovni ljudje in občani, ki žive v krajevni skupnosti ter samoupravne organizacije in skupnosti, ki ne glede na svoj delež s svojo dejavnostjo in razvojnimi usmeritvami pomembneje vplivajo in posegajo v delo in razvoj krajevne skupnosti.

V krajevni skupnosti lahko sklenejo enega ali več samoupravnih sporazumov o temeljih plana krajevne skupnosti.

Samoupravni sporazum o temeljih plana krajevne skupnosti sklenejo:

- TOZD in druge samoupravne organizacije in skupnosti, ki imajo pravico in dolžnost, da v njej uresničujejo določene interese svojih delavcev oziroma njihovih družinskih članov,

- samoupravne interesne skupnosti, katerih člani uresničujejo svoj interes na območju krajevne skupnosti,

- delovni ljudje in občani po izvoljenih organih krajevne skupnosti ali z osebnim izjavljanjem na zboru občanov ali z referendumom na način, ki ga določa krajevna skupnost.

Plan krajevne skupnosti temelji na:

- smernicah, ki so jih delovni ljudje in občani krajevne skupnosti določili za pripravo plana svoje krajevne skupnosti

- samoupravnem sporazumu (sporazumih) o temeljih plana krajevne skupnosti, ki so ga sklenile TOZD in druge samoupravne skupnosti ter delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti ter s tem sprejeli določene pravice in obveznosti

- samoupravnih sporazumih, ki jih je krajevna skupnost sklenila z drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi, kolikor se nanašajo na razvoj krajevne skupnosti (npr. samoupravne interesne skupnosti)

- naloge in obveznosti, ki jih je krajevna skupnost sprejela v dogovoru o temeljih družbenega plana občine.

Zirovska dolina se je zlasti razvijala v stanovanjskem smislu

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

Program dela sveta KS Žiri za pripravo srednjeročnega plana za obdobje 1981–1985

Program vsebuje naloge sveta krajevne skupnosti ter njegove komisije za pripravo srednjeročnega plana krajevne skupnosti ter roke za posamezne dokumente ter faze v zvezi s pripravljanim srednjeročnega plana krajevne skupnosti za obdobje 1981–1985. S takim pristopom bo v vseh fazah planskega procesa delo potekalo sočasno in usklajeno.

Naloge sveta krajevne skupnosti

– Svet krajevne skupnosti bo sodeloval pri oblikovanju plana krajevne skupnosti s temeljnimi in drugimi organizacijami združenega dela, družbenopolitičnimi organizacijami, samoupravnimi interesnimi in drugimi skupnostmi, občino in krajevnimi skupnostmi, s katerimi ga vežejo skupni interesi z namenom, da zagotovi koordinirano delo.

– Za strokovno delo pri pripravi in izdelavi srednjeročnega plana krajevne skupnosti odgovarja strokovna komisija,

ki jo je imenoval svet krajevne skupnosti.

– Strokovne podlage in analize, ki bodo služile kot osnova za oblikovanje planskih dokumentov, morajo biti izdelane do junija 1979.

– Smernice za pripravo plana krajevne skupnosti in elementi krajevne skupnosti:

– strokovne osnove pripravi komisija sveta krajevne skupnosti do avgusta 1979, svet krajevne skupnosti jih sprejme in posreduje delovnim ljudem in občanom v osebno izjavljanje do septembra 1979.

– Samoupravni sporazumi o temeljnih plana:

– gradivo za osnutke pripravi komisija ob upoštevanju doseženega usklajevalnega postopka med udeleženci v decembru 1979 in ga da v razpravo svetu krajevne skupnosti. O osnutku razpravlja skupščina krajevne skupnosti in drugi udeleženci sporazuma v januarju 1980. Enak postopek je za pripravo in obravnavo predloga sporazumov ter njegov sprejem v drugem četrtletju 1980.

– Izdelava osnutka in predloga srednjeročnega plana krajevne skupnosti:

- osnutek do 30. 4. 1980
- predlog do 30. 10. 1980

Osnutek in predlog srednjeročnega plana krajevne skupnosti obravnava in sprejema na predlog sveta krajevne skupnosti po poprejšnji obravnavi na zborih občanov skupščina krajevne skupnosti, in sicer:

- osnutek junij 1980
- predlog december 1980

Odnos do drugih udeležencev v procesu planiranja

Svet krajevne skupnosti bo v okviru programa usklajeno

družbene aktivnosti v pripravi planskih dokumentov sodeloval:

1. s krajevno organizacijo SZDL kot nosilcem družbenopolitične aktivnosti pri pripravi in sprejemanju srednjeročnega plana krajevne skupnosti (v vseh fazah) in organizatorjem javne razprave in z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami in društvi v krajevni skupnosti.

2. s temeljnimi organizacijami združenega dela v krajevni skupnosti in temeljnimi organizacijami izven krajevne skupnosti, kjer je zaposleno večje tevilno občanov iz območja krajevne skupnosti, oziroma, ki z dejavnostjo in razvojnimi usmeritvami neposredno in bistveno vplivajo in posegajo v delo in razvoj krajevne skupnosti;

3. s samoupravnimi interesnimi skupnostmi gospodarskih in drugih dejavnosti

4. s sosednjimi krajevnimi skupnostmi v občini in zunaj občine;

5. z občino.

**Iz poročila
Vinka MARKLJA,
predsednika sveta
KS Žiri**

Predlog programa dela KO SZDL Žiri

S tem programom želimo poudariti vsa tista področja dela, pri katerih mora biti SZDL aktivna. Z izvrševanjem postavljenih nalog bo KK

SZDL pripomogla k utrjevanju našega družbenopolitičnega delovanja, samoupravnega ter gospodarskega delovanja v kraju.

Skrbeti moramo za samoupravni ter gospodarski razvoj.

Program dela KK SZDL naj bi bil v letu 1979 sestavljen iz naslednjih akcij oziroma aktivnosti:

– sodelovanje v javni razpravi o osnutku programa dela KS ter finančnem načrtu KS. Akcija že teče.

– sodelovati bo treba pri uresničevanju razvojnega programa KS Žiri za leto 1979 in njeno prihodnje petletno obdobje. Vsaka pobuda za nadaljnji ekonomski, komunalni, stanovanjski in kulturno-prosvetni ter vzgojni razvoj na področju Žirov je dobrodošla.

– aktivno sodelovanje, vključevanje, dajanje pripomb ter sugestij pri določanju smernic ter plana KS za naslednje plansko obdobje 1981 do 1985. Sodelovanje v javnih razpravah na tem področju.

– Nujno bo treba analizirati delo delegacij in delegatov in si prizadevati za utrjevanje in razvoj delegatskega sistema in odnosov.

»Cudovita« panorama Žirov

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

Na osnovi tega organizirati razgovore s predstavniki delegacij v posameznih telesih občinske skupščine, SIS, z namenom usklajevanja interesov občanov ter le-tih preko delegatov delegacij posredovati na zasedanja raznih delegacij s področja vsega našega gospodarsko-ekonomskega, družbenopolitičnega, društvenega ter drugega družabnega življenja. Aktivnost je stalna.

— Navezati bo treba stike z ostalimi DPO in društvi s pobudo, naj pristopijo k ocenitvi svojega dela v preteklem obdobju.

— Izdelati analizo vzrokov o premajhni razgibanosti kul-

turnoprosvetnega in vzgojnega delovanja v preteklem obdobju in izdelati akcijski program dela za rešitev tega področja.

— Organizirano bo medsezdonsko sodelovanje na gospodarskem, športnem, kulturnem, prosvetno-vzgojnem ter družbenopolitičnem, gospodarskem, kulturnem, društvenem ter družabnem področju, razvijanje delegatskega sistema in odnosov.

In še in še, pa drugič več o tem.

Krajevna konferenca SZDL ŽIRI

Koliko je ostalo od idilične vasi

Stalen vir pogoj

V sezoni 1978/79 so bili skakalci smučarskega skakalnega kluba Žiri, glede na uspehe, četrty v državi, za kranjskim Triglavom, ljubljansko Ilirijo ter Jesenicami. To smo dosegli ob nič kaj ugodnih pogojih za delo in bore 150.000 dinarji.

V kategorijah smo najbolje zastopani pri cicibanah A in B, kjer smo dosegli v skupni uvrstitvi 2. mesto v državi. Med posamezniki so se najbolj izkazali:

— pri cicibanah A: Franci Črešnovar in Primož Kopač

— pri cicibanah B: Robi Kopač ter Milan Božnar

— pri mlajših pionirjih: Borut Mur

— pri starejših pionirjih: Dušan Kavčič in Igor Eržen

— pri mladincih: mladinski reprezentant Tomaž Ferlan

Prav zagotovo imajo za to zasluge vsi klubski delavci, ki so na različne načine pripomogli k uspehu kluba ali organizaciji tekmovanj (organizirali smo 3 tekmovanja v republiškem merilu in 2 v klubskem merilu v sklopu akcije »nabiranje mladih skakalcev«.

Posebna zahvala velja trenerjem Iztoku Andreuziju, Janezu Poljanšku ter Petru Štefančiču za požrtvovalno delo v težkih zimskih razmerah.

Že nekaj časa si izredno prizadevamo, da bi klub v sezoni 1979/80 delal v boljših mate-

rialnih pogojih ter da bi s skakalci delal tudi profesionalni trener, ki bi lahko še povečal uspehe naših skakalcev.

Da bi to dosegli, je bil v Žireh organiziran skupni sestanek IO TTKS Škofja Loka, UO SSK Žiri ter predstavnikov družbenopolitičnih organizacij v krajevni skupnosti v začetku aprila letos. Pogovarjali smo se o vključitvi in nastavitvi profesionalnega trenerja v delo in financiranju dejavnosti SSK Žiri.

Po burni razpravi je IO TTKS sprejel sklep, da zaposli profesionalnega trenerja smučarjev skakalcev do 30.9.1979. V tem času pa mora komisija za šport pri KS Žiri ob pomoči predsednika skupščine krajevene skupnosti poskrbeti, da bi v Žireh zbrali 250.000 din.

Ta sredstva pa naj ne bi bila enkratna, temveč naj bi imeli stalen vir sredstev. To pa je pogoj za normalno delo in razvoj.

Vemo, da letos niso imeli skakalci niti ene skupne vadbe na snegu. Sami so plačevali, prispevali za hrano na tekmovanjih, itd.

Zato je nujno potrebno rešiti prav to; šele potem zahtevati uspehe.

Izvršni odbor SSK Žiri

Rezultati tekmovanja z vojaško puško v počastitev dneva OF

EKIPNO:

1. mesto ekipa SS »M. P.« Žiri

v sestavi: 1. Žakelj Bojan

v sestavi: 2. Oblak Matjaž

v sestavi: 3. Mrovlje Franc

2. mesto ekipa SS Lovci

v sestavi: 1. Ušeničnik Polde

2. Jereb Matija

v sestavi: 3. Sporiš Ludvik

3. mesto ekipa SS Kladiivar

v sestavi: 1. Gladek Vinko

v sestavi: 2. Vehar Rajko

v sestavi: 3. Mlinar Edi

POSAMEZNO:

1. mesto Mrovlje Franc

2. mesto Ušeničnik Polde

3. mesto Jereb Matjaž

STRELCI SO TEKMOVALI TUDI Z ZRAČNO PUŠKO

Rezultati:

1. mesto Oblak Matjaž, SS »M. P.« Žiri

2. mesto Rampre Stojan, SS Lovci

3. mesto Vidmar Bernard, SS Mladinci

Prvi uvrščeni Matjaž Oblak je prejel prehodni pokal.

249 krogov

83 krogov

81 krogov

85 krogov

233 krogov

84 krogov

76 krogov

73 krogov

219 krogov

83 krogov

78 krogov

58 krogov

85 krogov

84 krogov

84 krogov

163 krogov

161 krogov

159 krogov

Matjaž Oblak

Druga ekipa prva

6. maja je bilo v osnovni šoli pod pokroviteljstvom Alpine ekipno šahovsko prvenstvo žirovskih delovnih organizacij. Turnir je ob dokaj številni udeležbi zelo lepo uspel. Zmagali so šahisti druge ekipe Alpine: Križnar, Gorjup, Capuder in M. Podobnik. Druga je bila prva ekipa Alpine, tretji Kladiivar, četrta Etiketa in peta Osnovna šola.

Turnir, ki bo tradicionalen, je bil organiziran v počastitev praznika dela in dneva zmage.

Šahovsko društvo

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

Prvi uspehi v avto-moto športu

Minilo je dobro leto od ustanovitve športne komisije pri AMD Žiri in že lahko govorimo tudi o prvih uspehih.

Začelo se je lansko leto, ko je bilo opozorjeno na republiški skupščini AMZ Slovenije, da AM društva premalo pozornosti posvečajo avto moto športu. Kar hitro smo ustanovili športno komisijo, ki jo sestavljajo predvsem mladi člani.

Začrtali smo kako zagotoviti razvoj in popularizacijo avto moto športa v Žireh. Med drugim smo organizirali rally Žiri 78, ki je zelo lepo uspel in uveljavil to dejavnost v kraju. Rally nameravamo organizi-

rati tudi letos, tako da bi postal tradicionalen. Spoznali smo, da bi bilo prav, da se pomerimo v republiškem merilu, zato smo zaprosili za tekmovalno licenco za 3 moto krosiste in 3 rally voznike.

Društvo je s svojimi sredstvi preuredilo in opremilo rally avto za tekmovanje v razredu 785 ccm. Nabavili pa smo tudi dva moto kros motorja in sicer KTM 125 in 250 ccm.

No sedaj so bila tudi že prva tekmovanja, ki smo se jih udeležili, kar pa je spet zvezano z mnogo vadbe in denarja.

Moto krosista sta se že poglala na prve strmine; tako je naš motokrosist Gregor Novak dosegel prve točke za državno prvenstvo, saj je v svojem razredu 250 ccm zasedel odlično 10. mesto med 40 tekmovalci na tekmovanju v Orehovi vasi. Naj opozorim, da za to panogo nimamo primerne zemljišča za vadbo, toda z malo več razumevanja KS in kmetijske zadruge, bi se tudi to dalo urediti, da bi lahko razvijali šport, ki je tako pomemben za splošni ljudski odpor.

Še nekaj o velikem uspehu naše posadke na Rallyju Sa-

turnus 79, ki je štel za državno prvenstvo. Potekal je na 631 km dolgi progi in se je odvijal precejšen del ponoči. Na progi je bilo 12 cestno hitrostnih preizkušanj. Kljub obetajoči vremenski napovedi je ta dan vso pot deževalo, na hitrostni preizkušnji Ajdovščina - Col pa je celo snežilo, tako, da je bilo mnogo odstopov in lažjih nezgod. Na rallyju je sodelovalo 63 najboljših jugoslovanskih posadk.

Naša posadka Mlinar - Oblak je v konkurenci 30 vozil razreda 785 ccm dosegla odlično 6. mesto. Pred njima so se uvrstili le znani tekmovalci kot so: Šovič, AMD Beograd, lanskoletni državni prvak Simončič iz AMD Slovenija avto, pa republiški prvak Capuder-Jereb iz AMD Zvezda. Ta uspeh gre pripisati predvsem dobro pripravljeni ekipi in še posebno pohvalo zasluži mehanik Bojan Žakelj, ki je poskrbel za avto, da je bil tako dobro pripravljen. Hkrati nas je opozarjal na delovanje stroja, kajti uspeh je v veliki meri odvisen prav od avtomobila.

H koncu pa bi radi opozorili vse ljubitelje tega športa, da so vabljeni v naše AMD ter se nam pridružijo če jih le veseli ta atraktiven in drzen šport. Kajti le od množičnosti bo odvisen naš uspeh in bodoče delo. Sicer pa je naša želja, da tudi v bodoče bo napisano naše ime društva med najboljšimi v državi. Kdo se še želi pridružiti?

**Športna komisija
AMD Žiri**

Naša varnost - skupna skrb

Letos bo v Sloveniji potekala vsesplošna družbena akcija v preverjanju obrambno-varnostne pripravljenosti delovnih ljudi in občanov ter vseh družbenih dejavnikov pod geslom »Nič nas ne sme presenetiti«.

Temeljne naloge v dejavnosti sindikatov bodo v akciji usmerjene predvsem v podružabljanje obrambnih priprav, osveščanje delavcev za obrambo domovine in graditev samoupravnega socialističnega sistema, vzpostavitev takih organizacijskih oblik, ki bodo zagotavljale učinkovito delo na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite, uresničevanje sklepov s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite, sprejetih na nedavnem republiškem in zveznem kongresu sindikatov.

Preletimo na kratko naloge, ki čakajo sindikate na ravni občine in temeljih organizacij združenega dela. Na občinski ravni bodo sindikati obravnavali zamisel akcije, analizirali dosežke dejavnosti in probleme s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite. Na tej ravni bodo dograjevali, izpolnjevali in usklajevali obrambne načrte, odvisno od sprememb, ki bodo sproti nastajale. Razen tega bodo pomagali osnovnim organizacijam pri osveščanju in usposabljanju delavcev za delo v proizvodnji ter za organiziran boj in odpor, sodelovali pri formiranju finančnih sredstev za potrebe splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite, izdelali program dejavnosti na področju samozaščite v občini in ga usklajevali, sodelovali pri uresničevanju nalog civilne zaščite (oblikovanje enot, usposabljanje in opremljenost), organizirano delovali pri usposabljanju mlade generacije za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito v šolah na vseh ravneh...

Nalog je seveda še več, v taki ali drugačni obliki. Akcija sama bo toliko bolj uspešna, kolikor bomo uspeli prepričati slehernega posameznika, da naj nihče ne misli, da bo v vojni znal tisto, česar se v miru ni naučil!

Tudi to se zgodi

Peter Štefančič

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

Natečaj za izdelavo planinskega znaka

Natečaj za izdelavo znaka Planinskega društva Žiri

Planinsko društvo Žiri na podlagi sklepa UO društva razpisuje

NATEČAJ ZA IZDELAVO ZNAKA PLANINSKEGA DRUŠTVA ŽIRI

Pogoji:

Znak mora likovno ali tekstualno ponazarjati planinsko dejavnost.

Izdelan mora biti tako, da ga je možno tiskati v vseh tiskarskih tehnikah; da je možna izdelava v negativu in pozitivu ter v vseh velikostih.

Uporaben mora biti za oblikovanje celotne likovne podobe društva.

Tri najustreznejše rešitve bodo nagrajene.

Rešitve pošljite do 30. junija 1979 na Planinsko društvo Žiri, pod šifro, s pripisom ZA NATEČAJ.

Rezultati natečaja bodo objavljeni v avgustovski številki Delo-življenje. Avtorji nagrajenih rešitev se izkažejo s kopijo dopisa za sodelovanje na natečaju.

Planinsko društvo Žiri

Tretji tradicionalni pohod planincev na Blegoš

Letos so planinska društva Poljanske doline organizirala v počastitev dneva zmage tretji pohod na Blegoš. Zamisel za tak pohod je sprožilo pred tremi leti Planinsko društvo Sovodenj, ki je pritegnilo k sodelovanju še Planinski društvi Gorenja vas in Žiri. Ta veličastna manifestacija v počastitev dneva zmage in osvoboditve naše domovine je potekala v znamenju organiziranega pohoda, disciplinirano ter z zastavonoši na čelu.

Vsa tri društva so v pravo tega pohoda vključila vse markaciste, planinske vodnike in gorsko stražo, da so pripravili in označili vse primerne dostope, vse druge pa, ki so bili zaradi previsokega snega, zametov in plazov neprimerni in nevarni pa so zavarovali in zaprli. Vse zaradi tega, da se ne bi ponovila tragedija, ki se je pripetila pred dobrim mesecem ob podobnem pohodu na Poreznu. Organizirane skupine starejših članov in mladine so se pod vodstvom planinskih vodnikov pomikale proti slavnostnemu prostoru za proslavo pri planinskem domu na Blegošu. Lepo sončno vreme je dalo proslavi še večji poudarek. Sončni žarki, ki so se odbijali od snežne beline, so vsem planincem krepko pordečila lica.

Kratek in jednat kulturni program je izzvenel v geslu »Čuvajmo in ljubimo naše gore in ne dajmo, da se bi jih še kdaj polastil tujec«!

Planinci so se v skupinah vračali preko Žetine, Čabrač, Leskovic, Robidenskega brda, zadovoljni nad svojim poslanstvom in navdušeni nad lepim sončnim dnem in čudovitim razgledom, ki so ga ta dan imeli.

Ivan Reven

KATERE IZLETE PRIPRAVLJAJO PLANINCI LETOS

Datum	Smer	Vodnik
3. 6. 1979	Golica	Oblak Marjan
3. 6. 1979	Golica	Oblak Franc (pionirji)
10. 6. 1979	Srečanje z zamejskimi Slovenci v Celovcu	Bekš Janez Strel Janez
17. 6. 1979	Kališče-Storžič	Mlinar Peter
24. 6. 1979	Srečanje na Blegošu z zamejskimi Slovenci	Eniko Vinko
1. 7. 1979	Srečanje gorenjskih planincev	Tinauer Rudi
8. 7. 1979	Krn	Pečelin Ivan
14. 7. 1979		
15. 7. 1979	Triglav	Pečelin Ivan
13. 7. 1979		
14. 7. 1979	Pohorje	Jesenko Franc
15. 7. 1979		
v času dopusta	Jalovec	Tavčar Cveto
	Kriški podi-Razor	Oblak Marjan (Poliks)
	Skratica	Eniko Vinko
	Kamniške planine	Jesenko Franc
	Triglav	Reven Franc
	Razor planina-Črna prst	Bekš Janez
		Oblak Franc (Alpina)
	Krn	Strel Janez (Alpina)
12. 8. 1979	Kriški podi-Razor	Podobnik Vinko
19. 8. 1979	Prisojnik	Pečelin Matevž
26. 8. 1979	Kriška gora-Tolsti vrh	Bekš Janez
		Oblak Franc
2. 9. 1979	Ratitovec	Podobnik Vinko
9. 9. 1979	Dan planincev	Pečelin Matevž
16. 9. 1979	Srečanje na Kriški plan.	Strel Janez
23. 9. 1979	Kofce-Košuta	Mlinar Peter
30. 9. 1979	Po loški poti	Reven Franc

Dopisujte v glasilo

»DELO - ŽIVLJENJE« je glasilo ALPINE, tovarne Obutve Žiri, Stara vas 23, n.sol.o., ki ima v svoji sestavi TOZD Obutev Žiri, TOZD Obutev Gorenja vas, TOZD Plastika Žiri, TOZD Prodaja Žiri in Delovno skupnost skupnih služb. Ureja ga uredniški odbor: Stane Čar, Anton Eniko, Srečko Erznožnik,

Marija Kastelec, Tončka Oblak, Marta Pivk, Anuška Kavčič – tehnični urednik, Neško Podobnik – odgovorni urednik. Izhaja mesečno, naklada 1800 izvodov. Fotografije: Brigita Grošelj. Tisk: Gorenjski tisk, Kranj

Na strehi sveta

Jugoslovanska alpinistična odprava Everest 79 šteje 25 alpinistov in 20 Šerp, skupaj torej 45 ljudi. Za prenos opreme, hrane in ostalega materiala za delo na gori, so potrebovali okoli 700 nosačev, od katerih je vsak nosil cca 30 kilogramski tovor. Odprava je postavila šest taborov. Bazni tabor je pravo veliko šotorsko naselje v katerem imajo kuhinjo in skladišča. Razen baznega tabora je postavljeno še pet višinskih taborov, od katerih se prvi imenuje Alpina.

Pred uporabo je bilo treba preizkusiti

3/511 tgrf kmn
3/622yu alpina

yugoslav everest expedition
c/o miss elisabeth heuley
p. o. box 224
kathmandu, nepal

ob osvojitvi everesta, prejmite naše iskrene čestitke.
veselimo se z vami in želimo, da bi vam se uresničili vsi načrti na
gori ter da bi se srečno vrnili domov.

kollektiv tovarne opatve alpina ziri

3/511 tgrf kmn
3/622yu alpina
15/9-79

Po zahodnem grebenu, kamor doslej še ni stopila človekova noga, je načrtana »jugoslovanska smer«, ki pomeni novo poglavje v zgodovini velikana, imenovanega COMOLUNGMA.

Čeprav je Himalaja najmlajše gorstvo na svetu, je njena zgodovina dolga.

O tem, kako je nastala Himalaja, pripoveduje stara indijska pravljica:

Ko je Pradžapadi ustvaril nebo in zemljo, je ustvaril tudi živa bitja. Iz zemlje je izruval velikanske gore in jim dal peruti. Zalučal jih je visoko v zrak, da so krožile nad zemljo kakor ptice. Oživljene gore pa so povzročile veliko zlo. Z neba so se trgale zvezde. Tedaj je Pradžapadi iz samega sebe ustvaril človeka, ki se je boječe oprijemal zibajoče se zemlje. Dobri bogovi pa so mu pomagali in človek se je zahvalil za darove. Tedaj pa so nenadoma med treskanjem in bobnenjem prihrumela na zemljo kamnita bitja. Zemlja se je tresla in vse se je rušilo. Ljudje so v grozi popadali na tla. Celo bogovi so bežali, le bog Indra, najmočnejši med njimi, se je velikonom postavil po robu in jih ukrotil. Potrgal jim je peruti in jih vrgel pod nebo, kjer so plavale kot oblaki. Velikane je potisnil ob zemljo, da so obležali nepremično nagrmadeni. Težki kamniti kolosi so zemljo umirili. Odslej so morale kvišku vzpenjajoče se gore varovati hišice ubogega človeka. Kakor pa žene otroka k materi, človeka v domovino, vode v morje, tako hrepene oblaki, nekdanje peruti, po gorah, zato se zmerom stiskajo k njim. In bila je Himalaja, večna in obdarjena z oblaki.

Tako si je nekoč človek predstavljal nerazumljive sile, ki so ustvarile skalnato Himalajo. Kako drugače naj bi si predstavljali grozovite potrese, ki so orjaške skalne velikane dvigali iz zemeljskih globin. Everest je dobil ime po predstojniku indijskega zemeljskega urada. Njegova končna višina je 8847,6 m ali zaokroženo za 40 cm navzgor 8848 m. Na tej višini stoji sedaj naša zastava, ki sta jo 13. maja na vrh prinesla Kranjčana Zaplotnik in Štremfelj. Dva dni pozneje so se na streho sveta povzpeli še Stane Belak-Šrauf, Stipe Božič in vodja šerp Ang Phu, človek, ki je drugič stopil na vrh Everesta.

Takoj, ko smo zvedeli veselo novico, smo našim fantom poslali čestitko v Nepal. Veseli smo njihovega uspeha, ki je obenem tudi uspeh nas vseh. saj so fantje obuti v naše čevlje. Srečni smo, da jim je uspelo, obenem pa želimo, da bi se vsi srečno vrnili domov.

Marija Košir